

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

DE S. IGNATIO EPISCOPO ET MARTYRE.

781

integram sibi reseruasset, quod pauperem illam non fecisset captiuitas, sed inuenisset: quod egeret quotidiano cibo: quod saturata Christo, non sentiret esuriem, quod & voce & opere loqueretur: Nuda exiit de utero matris meae, nuda & redeam. Sicut Do. Iob 1.
 mino visum est, ita & factum est. Sit nomen Domini benedictum. Post aliquot dies sano, integro, vegetoq; corpuscule obdormiuit in Domino, & te paupertatulae suae, immo per te pauperes reliquit heredes, claudens oculos in manibus tuis, reddens spiritum in tuis osculis, dum inter lachrymas tuas illa rideret, conscientia vitae bonae & praemij futurorum. Haec tibi, Marcella venerabilis, & tibi, Principia filia, vna & breui lucubratione dictaui, non eloquij venustate, sed voluntate in vos animi gratissimi, & Deo & legentibus placere desiderans.

Redditarius mam.

FINIS IANVARII.

FEBRVARIVS.

MARTYRIVM SACROSANCTI
 MARTYRIS DEIFERI IGNATII
 EPISCOPI, AVTHORE SIMEONE
 METAPHRASTE.

V M Traianus sumpsisset scepra Romanorum imperij, 2. FEBRVAR. erat Antiochenae Ecclesiae Episcopus, & nomine & re Deifer Ignatius. Nam magno quidem Petro succedit Euodus: Euodo autem Ignatius, fitque & morum eius & virtutis aemulator. Huic diuino Ignatio, cum esset adhuc plane puer, aiunt Christum adhuc versantem in mundo, ei intemeratas manus imposuisse, & ad populum intuentem, dixisse: Matth. 18.
 Nisi quis seipsum humiliauerit vt hic puellus, non intrabit in regnum caelorum: & qui vnum ex talibus pueris susceperit in nomine meo, me suscipit: qualisnam futurus esset aetate proficiens Ignatius, hinc ostendens, & apostolicam illius doctrinam aperte indicans.

Hic ergo diuinus Ignatius, simul cum Polycarpo, qui Smyrneni praerat ecclesiae, Ignatius, discipulus Iohannis Euangelistae. fuit discipulus Iohannis Euangelistae: & cum ad eum solum ventisset, & omnem virtutis speciem, & eam maxime, quae decet sacerdotem, diligenter exercuisset, sacerdos deinde eligitur communi sententia omnium simul apostolorum, & Antiochenus creatur Episcopus. Cum autem assumpsisset ecclesiam, & multo sudore & labore in ea Fit episcopus Antiochia. ministrasset praekonium pietatis, & zelum per omnia apostolicum & doctrinam ostendisset, & extitisset perfectus minister Christi mysteriorum, fit quoque postea martyr, bestijs propter illum traditus, vt paulo altius reperens declarabit oratio.

Traiano enim Romanorum Imperatori, quam de Scythiis habuerat, elato victoria, & non sustinente suam hucusque sistere felicitatem, sed volenti eam ulterius producere, & Romanorum imperio multos alios subiungere, aduersus Christianos seu aduersus pietatem bellum ei visum est optimum esse & expedire. Nam illo quidem modo Traianus persequitur Christianos. Traianus persequitur Christianos, putabat se soli prodesse rei publicae: sic autem etiam deos suos colere, & eos inducere vt opem ferant aduersus hostes. Grauem itaque ac difficilem persecutionem infert aduer-

VVV

aduer-

aduersus piam fidem, & proponit edicta per vniuersam terram, quæ eius parebat imperio, vt vel essent cum eo omnes impietatis participes, vel adhuc manentes Christiani, afficerentur varijs supplicijs & acerbis mortibus. Contigerat, vt tunc Traianus verferetur Antiochiæ, vt qui esset expeditionem suscepturus contra Persas, & bellum ibi pararet. Hic ergo ei de diuino significatur Ignatio, quod & religionem teneret Christianam, & hominibus persuaderet, vt Christum tanquam Deum honorarent: idque cum fuisset à Pilato cruce condemnatus & morte, vt docent eius acta: & fert legem de seruanda virginitate, & de contemnendis diuitijs & delicijs, & alijs, quæ sunt in vita iucunda: & quod est omnium grauiusimum, quod non oporteat putare esse deos, & nullam Imperatorum ducere rationem.

Nora has
tanti viri
leges.

θεοφόρος
Deum fe-
rens.

2. Cor. 6.

Hæc postquam audiuit Traianus, sancto statim accessito, cum vnâ etiam adesset Senatus: Tu ne es, inquit, qui diceris Deifer, qui nostra iussa ludificaris, & omnem eueris Antiochiam, & omnes ducis post Christum, qui à te prædicatur, & nec solo quidem deos dignaris nomine? Diuinus autem Ignatius, Egò sum, inquit. Ille verò, Et quid sibi vult, inquit, illud Deifer? Cui Martyr: Qui Christum, inquit, circumfert in anima. Imperator autem, Tu ergo, inquit, Christum in teipso circumfers? Certè, inquit. Scriptum est enim: Habitabo in eis & inambulabo. Quid verò nos? non videmur tibi deorum assidue meminisse, & eos semper in anima circumferre, eosque inducere ad opem ferendam contra hostes, & per eos omnia facere, quæ sunt ex animi sententia? Respondens autem diuinus Ignatius: Hei mihi, inquit, simulacra gentium deos nominas. Vnus enim Deus, inquit, verus, qui celi & terræ & maris, & omnium quæ sunt in ipsis, est creator: Vnus Christus Iesus, Dei filius vnigenitus, cuius regni non est finis. Quem si tu agnosceres, o Imperator, & purpura ipsa & diadema & thronus regius, firmiora essent & stabiliora.

Imperator verò, Hæc, inquit, mittamus. Tu autem, si velis, inquit, o Ignati, mea potentia rem facere gratissimam, & decæterò referri in numerum meorum amicorum, hac mente mutata, dijs nobiscum sacrificia: & statim (Sciatis ipsi omnes) te magni Iouis constituam Pontificem, & patrem nominabo Senatûs. Ad hæc diuinus Ignatius: Gratias quidem præbere, o Imperator, omnibus quidem est pulchrum: maximè autem Imperatoribus, quod possint ipsi amplius gratificari: sed eas, quæ sunt omnino vtilisq; vtilis & conducibiles: eas verò, quæ possunt lædere & maximè animam, & vehementiorem ignis gehennam ei accendere, non is qui dat solum, sed etiam qui petit, & ipse miserimus. Admirabilis autè, o Imperator, & munifica est tuâ promissio, Quid enim mea refert, à te maximi Iouis constitui Pontificem, & vocari patrem Senatûs, qui sum Christi sacerdos, & ei quotidie sacrificio sacrificiû laudis, & iam totum meipsum propero immolare, & efficere complantatum eius mortis similitudini? Imperator verò: Cuinam, inquit, festinas teipsum immolare, ei ne, qui à Pontio Pilato in crucem fuit actus? Maximè, inquit magnus Ignatius, ei, qui peccatum crucifixit, & eius inuentorem destruxit diabolus, & omnem eius potentiam per crucem aboleuit. Rursus autem Imperator: Vidèris, inquit, mihi o Ignati, omnino recto carere iudicio & sana mente. Non enim tam apertè fuisses deceptus scripturis Christianorum, sed cognouisses omnino, quantum sit bonum edicere parère Imperatorijs, & dijs sacrificia offerre cum omnibus. Ad hæc sanctus, vtens rursus maiore dicendi libertate: Etiam si bestijs, inquit, consumpseris, etiam si me cruce condemnaueris, etiam si gladio & igni tradideris, quæ sunt in tua potestate, nunquam ego patiar dæmonibus offerre sacrificium, neque enim metuo mortem, neque desidero præsentia, quæ est in potestate vestra præbere fruenda, sed sola desidero futura, & à me omne adhibere studium, vt transeam ad Christum, qui pro me est mortuus.

Hebr. 2.

Fortitudo
beatissimi
martyris.

Propter quæ volens Senatus martyrem arguere ignorantia: Quid autem tu quæ, dixerunt, confiteris Deum esse mortuum? Quomodo verò qui subiit mortem, eamque execrandam, poterit prodesse alijs? Dij autem & sunt immortales, & dicuntur à nobis. Cum ex hoc occasione diuinus accepisset Ignatius, simul & irridendi illorum deos, & eis aperiendi ianuam mysterij susceptæ carnis dispensationis, & sic deducendi ad fidem Christi cognitionis, sic verba habuit: Meus Dominus & Deus Iesus Christus, primùm quidem propter nos homo factus est & propter nostram salutem, crucemque & mortem & sepulturam sua sponte accepit. Cæterum rursus tertio die

Exponit rati-
onem coru,
quæ sunt ge-
sta à Chri-
sto.

refut.

resurrexit, inimici dejecta & prostrata potentia, & ascendit in caelos, vnde venerat, nos simul à lapsu peccati faciens resurgere, & rursus introducens in paradysum, ex quo male fueramus eiccti: & nos donauit bonis maioribus, quàm erant ea, quæ præcesserant. Quòd autem ex ijs, qui à vobis censentur dii, vllus tale quid fecerit, nullus omninò asseruerit. Nam cum isti fuissent homines malefici & exitiosi, & multa fecissent ad damnum & exitium nostræ vitæ & statûs, prauam autem deorum opinionem & speciem hominibus, qui sunt à ratione paulò alieniores, citra vllam rationem præbuisent, contractis postea velis deceptionis & scena ablata, depræhensi sunt id quod erant, vt qui turpiter è vita excefferint, & morti immortalis traditi sint propter multorum interitum. Iupiter quidem certè, qui est vobis primus & maximus deorum, in Creta est sepultus: Aesculapius verò fulmine est percussus. Sepulcrum Veneris ostenditur in Papho, & Hercules fuit ab igne consumptus. Nam cum tales sint, immò verò longè deteriores, ea eis obtigerunt, quæ merentur.

Proscindit
fallos deos.

Cum hæc dicta fuissent ab Ignatio, Imperator simul cum Senatu, timens nè si esset eius sermo prolixior, res quidem gentilium labefactarentur, & vel non crederentur, vel haberentur ludibrio: & vera quidem floret religio, & tolleretur nubes erroris, quæ ei offundit tenebras: eum quidem coniecit in vincula, & in tutissima collocat custodia. Ipse autem cum tota nocte apud se cogitasset, quonam modo eum vlcisceretur pro meritis, & quonam modo è presenti eum vita subduceret, statuit eum feris tradere deorandum, vt dilaniatus ab eis sanctus, interiret. Visus est enim Imperatori hic mortis modus longè grauissimus. Cum hanc rem ergò Senatui manè communicasset, ipsi quoquè eius laudârunt sententiam: sed consuluerunt, nè hæc bestiis obiectio fieret Antiochiæ, nè, aiebant, sic magis desideratum & gloriosum apud suos ciues reddamus Ignatium, martyrico fine è vita excedentem. Quamobrem dicebant oportere eum Romam abduci vincum, & illic tradi bestiis. Sic enim & prolixitate itineris grauius subibit supplicium, & simul Romanis quifnam sit ignorantibus, videbitur esse peremptus, tanquam vnus ex maleficis, & nec minima quidem erit eius apud illos memoria. Cum hoc ergò placuisset, & in ipsum lata fuisset protinus sententia, Imperator eum rursus producit è custodia, hoc eius postremum faciens periculum. Et primum quidem multis bonorum promissis crebrò sanctum delinibat ac demulcebat: Deinde etiam rursus minis magis territans. Postquam autem eum vidit nec cedere promissis, neque minas formidare, desperans omninò fore vt mutaretur, ad effectum deduxit ea, quæ decreta fuerant: & cum iussisset prioribus grauiora ei imponi vincula, tradit eum cohorti militari, & mitti Romam, iubens, cum aduenisset ciuibus dies festus, quo totus congregatur populus, eum tradi bestiis ad communem theatri delectationem, vt conuenienter ei, quod dicit D. Paulus, ipse quoquè fieret spectaculum mundo, angelis & hominibus.

Mittitur in
carcerem S.
Ignatius.

Hæ sunt
machinæ
maligni de-
monis.

1. Cor. 4.

Martyr ergò cum vltimam illam accepisset sententiam, & Deo magno clamore, vt consentaneum erat, egisset gratias, cum magna voluptate & lætitia sibi imponit vincula. Et Imperator quidem egreditur contra Persas cum suo exercitu: diuinus autem Ignatius, cum Ecclesiæ prius benè esset precatus, & gregem suum Deo commendasset cum lachrymis, vincus sequebatur milites. Deinde cum Seleuciam non cunctans, non flens, non se aliquid graue omninò pati præ se ferens, sed alacribus venisset pedibus, à militibus in nauem immittitur, & cum eis appellit Smyrnam. Hic salutatur Polycarpum diuinum Apostolum, quem Smyrnenfi præfuisse ecclesiæ, cum Ignatij fuisset condiscipulus, superius diximus. Eum ergò salutatur, glorians & magnificè sibi placens, lætusque de vinculis. Quid enim ei poterat esse maiori ornamento, quàm adspici pati pro Domino, qui eum sic dilexerat? Deinde cum etiam reliquis Episcopis & Presbyteris & Diaconis reddidisset eas, quas par erat, salutationes, quoniam multi concurrebant ex ecclesijs Asiæ & ciuitatibus ad videndum illud spectaculum, & vt pulchro fruerentur fluenro, quod fluebat ex illius lingua, ipse ea, quæ par erat, suadens, rogabat omnes, vt pro ipso orarent, vt per feras citò resolveretur ad eum, quæ desiderabat, & appareret ante illius faciem. Cum videret autem eos valdè perturbatos & quodammodò pendentes ab illius anima, & non ferendum damnus existimantes separationem eius & mortem, de ijs, qui sunt Romæ, timens, nè ipsi quoquè similiter affecti, non sustinerent eum videre tradi bestiis, sed manus eis afferrent, quibus mandatum erat, vt eum traderent, & ei

Lætatur in
vinculis.

clauderent apertam ianuam martyrij, statuit ad eos mittere, vt ij quoq; pro eo orarent, nè cursus suę exercitationis ei impediretur: sed per feras, sicut dictum est, citò resolueretur ad dilectum Dominum. Operę precium est autem illius quoquę meminisse epistolę, quę sic habet ad verbum:

Epistola eius ad Romanos.

Ignatius, qui & Deifer, Episcopus sanctę Dei ecclesię, quę est Antiochię, ecclesię, quę misericordiam est consecuta in maiestate patris altissimi & Iesu Christi solius eius filij, dilectę & illuminatę, in voluntate eius, qui voluit omnia, quę sunt secundum charitatem Iesu Christi Dei nostri, quę etiam pręsidet in loco regionis Romanorum; quam saluto in nomine Iesu Christi, secundum carnem & spiritum vnitam omni eius mandato, impletam gratia Dei ad lætandum in Christo Iesu Deo. Cùm Deum precatus, obtinuerim vt viderem spectabiles vestros vultus, vinctus in Christo Iesu spero me vos salutaturum, si Dei fuerit voluntas, vt dignus habear, qui sic sim vsque ad finem. Meum enim ritę succedit votum, si gratiam fuero consecutus, vt sortem meam accipiam sine impedimento. Timeo enim vestram charitatem, nè ea me afficiat iniuria. Vobis enim facile est facere, quod vultis: mihi autem difficile est Deum assequi, si vos mihi peperceritis. Non enim volo vos hominibus placere, sed Deo, sicut etiam placetis. Non enim ego vnquam habebō aliud tempus Deum assequendi, neque vos. Si silueritis à me, ego Dei efficiar. Sin verò carnem meam amaueritis, rursus ero currens. Potius autem mihi præbete, vt Deo immoler: est enim ara parata, vt effecti chorus in charitate, canatis patri in Christo Iesu, quòd Episcopum Syrię dignatus sit Dominus, vt inueniretur in Occidente, cum accersens ab Oriente. Pulchrum est à mundo occidere ad Deum, vt ad ipsum exoriamur. Nulli vnquam inuidistis, alios docuistis. Ego autem volo illa quoquę esse firma ac stabilia, quę vobis mandata didicistis. Solum rogate, vt dentur mihi vires à Domino, vt non solum dicar Christianus, sed etiam inneniari & dici possim: & tunc videbor esse fidelis, quando mundo non apparebo. Nihil enim quod apparet, est æternum. Quę enim cernuntur, sunt ad tempus: quę autem non videntur, æterna.

Desideriū eius ardentissimum patiendi propter Christum.

2. Cor. 4.

Ego scribo ecclesijs, & mando omnibus, quòd ego lubens pro Christo morior, si vos non prohibueritis. Rogo vos, nè sit intempestiua vestra in me benevolentia: sinite me deuorari à feris, per quas licet Deum consequi. Sum Dei frumentum, & molor per dentes ferarum, vt Christi inueniar mundus panis. Feris potius blandimini, vt fiant mihi sepulcrum, & nihil relinquunt mei corporis, nè sopitus fiam grauis. Tunc ero verus Christi discipulus, quando nec corpus quidem meum adhuc videbit mundus. Pro me Christo supplicate, vt per hæc instrumenta, munda inueniar hostia. Non sicut Petrus & Paulus vobis præcipio. Illi Apostoli, ego condemnatus: illi liberi, ego autem feruus vsque in hodiernum diem. sed si volueritis, ego libertus Iesu Christi, & exurgam in ipso liber. Nunc disco vinctus nihil mundanum cupere aut inane: à Syria vsque ad Romam ipsam pugnans cum bestijs, à terra & mari noctū & diū vinctus decem leopardis, qui sunt cohors militaris: qui etiam si beneficio afficiantur, fiunt deteriores. In eorum verò iniurijs magis disco. Profuerint ferę mihi paratę, & opto, vt eę mihi paratę inueniantur: quibus etiam blandiar, vt me protinùs deuorent, non sicut quosdam timore affectę non tetigerunt. Quòd si eę etiam inuitę noluerint, at ego * transibo. Ignoscite mihi: scio quid mea interfit. Nunc incipio esse discipulus, vt Iesum Christum assequar. Ignis & crux, bestiarum irruptiones, dissecciones, diuisiones, ossium dispersiones, amputatio membrorum, triturę totius corporis, & diaboli tormenta super me veniant, dummodò Iesum Christum assequar. Nihil mihi proderunt mundi iucunditates, neq; regna huius seculi. Melius est mihi mori in Christo Iesu, quàm regnum obtinere vsq; ad fines terrę. Quid enim prodest homini, si totum mundum lucretur, & suę animę patiatur detrimentum? Illum quærō, qui pro nobis est mortuus.

Humilitati viri.

* eas instigabo, habet Eusebius.

Matt. 16.

Ignoscite mihi, fratres: nè sitis mihi impedimento, quò minus viuam, nequę me velitis mori. Sinite me puram lucem accipere. Cùm illuc enim venero, ero homo Dei. Permittite mihi, vt sim imitator passionis Christi. Si quis ipsum in seipso habet, intelligat quod volo, & meū moueatur commiseratione, cùm sciat quę me constringant. Princeps huius seculi me vult diripere, & corrumpere meam in Deum sententiam. Nemo ergò ex ijs, qui adsunt, ei opem ferat. Estote mei potius, hoc est, Dei. Nè loquamini Christum Iesum, mundum verò desideretis. Nè habitet inter vos inuidia. Nec si ego quidem

quidem præfens vos rogem, parête mihi: ijs autem parête potiùs, quæ ego ad vos scribo. Ex ijs enim, quæ scribo ad vos, mori cupio. Meus amor est cruci affixus, & non est in me ignis amans mundanæ materiæ: aqua autem potiùs viua & in me loquens, quæ intùs mihi dicit: Veni ad patrem. Non delector nutrimento corruptionis, neque voluptatibus huius vitæ. Panem Dei volo, panem cælestem, panem vitæ, qui est caro Iesu Christi filij Dei, qui postea natus est ex semine Dauid & Abraam: & potum Dei volo, eius sanguinem, qui est charitas, in quam non cadit interitus, & vita perennis. Non ampliùs volo viuere, sicut homines. hoc autem erit, si vos voluëritis. Velitis ergò, vt vos quoquè Deus velit. Breuib; literis peto à vobis: mihi credite. Iesus verò Christus vobis aperiet, qui est os non mendax, quòd vera dico petendo, vt consequar. Non secundùm carnem ad vos scribo, sed secundùm Dei sententiam. Si passus fuero, mementote in oratione vestra ecclesiæ Syriæ, quæ pro me, pastore Deo vtitur. Solus ipsam Iesus Christus visitabit, eiusque curam geret & vestra charitas. Salutat vos meus spiritus, & charitas ecclesiarum, quæ me susceperunt in nomine Iesu Christi, non tanquàm transeuntem. Etenim quæ ad me non attinebant in via, quæ est secundùm carnem, me deduxerunt in ciuitatem. Scribo autem hæc ad vos è Smyrna per Ephesos, qui digni sunt, qui beati iudicentur. Est verò mecum cum multis alijs Crocus quoquè, nomen desiderabile eorum, qui mecum conuenerunt è Syria ad gloriam Dei. Hæc ad vos scripsi nono Cal. Septemb. Valete perpetuò fratres in tolerantia Iesu Christi, Amen.

*Nora verba
verè ignea.*

Sed est hæc quidem epistola. Ipse autem paulò post è Smyrna deductus à militibus: & cum appulisset Troadem & Neapolim, transijt pedes per Philippos & Macedoniam, eas, quæ sunt in via, inuisens ecclesias, & in eis docens, exhortans, differens, fratres, qui erant paulò simpliciores & imbecilliores, confirmans, & efficiens, vt omnes vigilarent & essent sobrii. Cum verò transiisset Epirum, & mare transmisset Adriaticum & Tyrhenum, appellit Purcolos. Hospitio autem exceptus simul cum militibus ab ijs, qui illic erant, fidelibus, cum eos quoquè valere iussisset in Domino, venit Romam, & sistitur ante Præfectum vrbs. Cum is ergò Deiferum vidisset Ignatium, & literas accepisset Imperatorias, dies autem aduenisset opportunus, quando erat dies festus & celebris Romanorum, ducit eum in medium theatrum, sicut iubebat improbum edictum Imperatoris. Cum ergò vniuersa ciuitas sederet in theatro, cum ardenti spiritu & oculis iam spectaculum amantibus, vt potè quòd iam fama vbiquè annunciasset, Syriæ Episcopum cum feris esse pugnaturum: conuersus ille ad populū cum quodam generoso & inflexibili animo, vt qui gloriaretur & sibi placeret propter eam, quæ pro Christo suscipi cernebatur, inuocauit: Viri, inquit, Romani, & præsentis huius certaminis spectatores: nõ hæc mihi sunt, vt luam pœnas alicuius maleficij, aut sceleratę alicuius actionis, sed vt Deum assequar: cuius quidem teneor desiderio, & quem cupio infatigabiliter. Sum enim eius frumentum, & molor per dentes bestiarum, vt fiam ei purus panis. Hæc dixit, & dimissi leones, cum statim dilacerarunt & deuorârunt, à solis asperioribus illius ossibus abstinentes, ei re vera impletis votis, vt bestia essent eius sepulcrum, & nihil reliquum esset eius corporis, vt potè quòd Deus pluris faceret famuli preces & amorem ferre vsque ad finem, quàm efficere, vt non tangeretur à leonibus, vt suo nomini tribueret gloriam.

*In itinere
confirmat
ecclesias.*

*A leonibus
deuoratur,
sicut optâr-
rat.*

Postquàm auicem hæc euenerunt & finem acceperunt, qui Romæ erant fideles, ad quos adhuc viuens diuinus scripserat Ignatius, postquàm dimissum fuerat theatrum, conuenientes, cum ossa id cupientibus manibus sustulissent, & ea honorificè ac reuerenter composuissent, ea deposuerunt in loco insigni extra vrbs, vicesimo mensis Decembris. Hæc postea deportata sunt in patriam martyris Antiochiam: & quæ intercedunt ciuitates, duplicem accepere benedictionem, & priùs, quando martyr vincens deducebatur Romam ex Antiochia: & nunc, quando cum præclaris trophęis illinc referebatur, tanquàm apes fauum, illum circunvolantes. Atque dicitur quidem, quòd post martyricam eius consummationem, lugentibus illius priuationem ijs, qui Romæ erant fideles, & nullam accipientibus doloris consolationem, & vacantibus sepulcralibus hymnis & vigilijs, ipse in somnis apparens, & eos quasi amplectens, qui scilicet se ipsos præbuerunt dignos illius consuetudine, luctum eis effecit facilem & leniorem, & doloris sedauit vehementiam. Alij rursus dixerunt, se vidisse eum sudore diffluentem, tanquàm

*Ex ossibus
cuius ciuita-
tes benedi-
tionē ac-
cipiunt.*

tanquam qui nupèr respirasset à laboribus decertationis, & precantem salutem ciuitati & omnibus fidelibus.

Libro 5. ad
uersus hæ-
reses.

Philip. 2.

Plinius Se-
cundus hæc
ad eum scri-
psit.

Nota absti-
nentia Chri-
stianorum.

Hic quidem fuit exitus Deiferi Ignatij: hæc sunt certamina: hi sunt infani eius amores in Christum. Et fert testimonium Irenæus Lugdunensis Episcopus, vir magni faciendus, qui diuini Ignatij crebrò meminit. Quin etiam Polycarpus, qui Smyrnenfi præerat ecclesiæ, qui cum eo ventitabat ad Iohannem Euang. & Theologum: & cum captiuus Romam duceretur Antiochia, cum, sicut diximus, salutauit, hæc alicubi scribens in suis epistolis: Rogo vos fratres, vt obediatis, & omnem exercitetis tolerantiam, quam vidistis oculis, non solum in beatis Ignatio, Ruffino & Zosimo, sed etiam in multis alijs ex vobis, & in ipso Paulo & ijs, qui cum ipso crediderunt: quòd ij omnes non in vanum cucurrerunt, neque in vanum laborauerunt, sed in fide & iustitia, quæ est in Christo Iesu. Quamobrem sunt etiam in loco, qui eis debetur à Domino, cum quo passi sunt. Non enim præsens seculum dilexerunt, sed Christum, qui pro nobis mortuus est & resurrexit. Sic ergò situs erat D. Ignatius in sacris illorum animis: & cum desiderasset bestiarum ventres sibi sepulcrum efficere, in piorum virorum magis habitat animis.

Imperator autem Traianus cum de diuino hoc Ignatio postea didicisset, & quam fortiter peregisset hoc certamen martyrij, & quòd, vt ipse tulerat sententiam, à bestijs fuisset deuoratus, & multa etiam audiuisset de Christianis, qui erant in regione, quòd scilicet nihil præter leges facerent, neque rem vllam agerent impiam: sed diluculo surgentes, & Christum adorarent tanquam Dei filium, & omnem exercerent abstinentiam in cibo & in potu, & nihil tangerent ex ijs, quæ lex prohibet. Cum ille, inquam, hæc audiuisset, & ductus est pœnitentia eorum, quæ facta fuerant, & dicitur tale decretum proposuisse, vt gens quidem Christianorum exquireretur & omni bus esset cognita: inuenti autem non interficerentur, sed neque magistratus gererent, neque susciperent vllam reipublicæ administrationem. Sic nõ vita solum Ignatij, sed iam mors etiam fuit multorum bonorum conciliatrix, gloriatio fidei, quæ est in Christo, augmentum pietatis, adhortatio ad eos, qui sunt ex Deo, labores, & contemptio eius vitæ, quæ est ad tempus, & continentia ab ijs, quæ sunt noxia, & studium vitæ puritatis: Gratia & benignitate Domini nostri Iesu Christi, cum quo patri gloria & sancto & viuifico spiritui nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

EX HISTORIAE ECCLESIAST. EVAGRII

Epiphanensis, lib. 1. cap. 16.

Aiora robustioraque Ignatij, viri planè diuini, ossa à bestijs relicta (quæ sicut tum à Iohanne rhetore, tum ab alijs memoriæ proditum est, posteaquam sanctus martyr bestiarum ventres, vt ei erant optatis, sepulcri loco in Amphitheatro Romano consecutus fuerat, Antiochiam deportata fuerunt) regnante etiam Theodosio, quod fuit longo tempore post eius martyrium, in cœmeterium translata sunt: quippe Deus Optimus Max. animum Theodosij impulit, vt diuinum illum martyrem maioribus afficeret honoribus, & templum iam olim demonibus dedicatum, (quod indigenæ templum Fortunæ nuncupant) Ignatio victori & martyri consecrant. Itaque quod olim Fortunæ dicatum fuit, iam sacrum sanctuarium & templum augustum ad Ignatij memoriam celebrandam factum est: cuius martyris sacre reliquiæ curru cum solenni pompa per ciuitatem portatæ, & in templo repositæ fuerunt. Qua de causa festum celebre & lætitia communis ad nostram vsque ætatem peragitur: quod quidem festum à Gregorio pontifice multò maiore magnificentia illustratum est.

MAR.

MARTYRIUM S. PIONII PRESBYTERI ET SOCIORVM, EX SIMEONE METAPHRASTE. APPARET

autem ab ijs esse conscriptum, qui presentes illi interfuerunt. Testatur verò Eusebius Casarens. lib. 4. cap. 14. Histor. Ecclesiast. se in libello de veterum sanctorum martyrys, omnia Pionij facta plenissimè esse complexum.

Postolus monet, vt sanctorum memoriam celebremus, minimè ignorans, nos, dum eos, qui toto animo in fide sana permanerunt, celebramus, ad ea, quæ præstantiora sunt, imitanda concitari. Quod cum ita sit, Pionij martyris memoriam nobis præcipuè colenda est, qui tunc etiam, cum in mundo peregrinaretur, multos ab errore reuocauit, & vir Apostolicus nostris temporibus fuit. Cumque martyrio coronatus, ad Dominum vocatus est, admonitionis gratia hoc nobis virtutis exemplum reliquit, vt nunc etiam doctrinæ ipsius monumenta haberemus.

Heb. 13.
1. FEBRUAR.
iuxta Bedā,
Vuardum
&c.

Vigesimalertia mensis Februarij die, cum sabbatum magnum instaret, natali scilicet beati martyris Polycarpi, vigente Decij Imperatoris persecutione, Pionius Presbyter, & Sabina veræ pietatis studiosa, & Asclepiades, & Macedonia, & Linus Ecclesiæ Catholicæ Presbyter, comprehensi sunt. Pionius igitur pridie natalis diei sancti Polycarpi futurum præuidit, vt eo ipso die caperetur. Itaque cum simul cum Sabina & Asclepiade ieiunans, se postridie comprehensos iri prospexisset, sumptis tribus catenis connexis, colloque suo & Sabina & Asclepiadis iniectis, domi expectabat. Id autem fecit, tum ne ab amicis abducerentur, tum ne posset aliquis suspicari, se, vt reliquos, ad ea, quæ idolis essent immolata, comedenda duci velle: & vt omnes intelligerent, se statim in carcerem duci decreuisse. Cum igitur precepcionibus incubuissent, & sabbato sanctum panem & aquam cepissent, superuenit Polemo ædituus cum satellitibus suis, vt homines Christianos quæreret, eosque ad immolandum idolis, & comedendum ex ijs, quæ fuissent immolata, perduceret. Et Aedituus: Nōstis, inquit, planè decretum Imperatoris, quo vobis iubetur, vt dijs sacrificetis? Cui Pionius: Nouimus, inquit, mandata Dei, quibus imperat, vt ipsum solum adoremus. In forum igitur, inquit Polemo, venite, & illic obtemperabitis. At Sabina & Asclepiades dixerunt: Nos Deo viuenti obtemperamus. Ducebat igitur eos, sed sine vi. Cum autem ire pergerent, viderunt omnes eos vincula gestantes. Quamobrem re noua commotus populus, celeriter concurrebat, & præ multitudinem mutuo premebantur. Et cum in forum venissent, & in porticu ad Orientem sita, ad portam duplicem constitissent, impletum est rotum forum, & superiores porticus tum viris Græcis atque Iudæis, tum etiam mulieribus. Nam cum magnum esset sabbatum, feriabantur. Quinetiam fundamenta, arcusque conscenderant, vt spectarent.

Is Decius imperauit anno Christi 251.

Pionij re. spōsum ad Polemonē.

In medio igitur cum stetitissent: Satius est, inquit Polemo, o Pioni, vt quemadmodum omnes faciunt, vos quoque pareatis Imperatori, & simulacris imoletis, ne puniamini. At Pionius, extensa manu, hilari vultu causam suam defendit: Viri, inquit, Smyrnenæ, qui & vrbis pulchritudine, & melle Homericò, vt dicitis, gloriamini, & si qui sunt inter vos Iudæi, audite me paucis perorantem: Audio vos risu gaudioque eos, qui transfugiunt, suscipere, perindè quasi ridiculum aliquid, ac leue sit id, quod agunt, dum idolis spontè sacra faciunt. Atqui æquum erat, Græci, vt magistrum vestrum Homerum audiretis, qui hominum interitu letari, pium esse negat. Vobis autem, Iudæi, Moses ita iubet: Si videris iumentum inimici tui cecidisse, & sub onere iacere, ne præterieris: sed ipsum excitato. Aequum item erat, vos Salomonem audire, qui, Si ceciderit, inquit, inimicus tuus, ne gaudeas, & calamitate ipsius ne extollaris. Ego enim magistrum meum audiens, mori malo, quàm ab eius præceptis discedere. Et totis viribus enitor, ne recedam ab ijs, quæ primum didici, deindè etiam docui. Quid est igitur, cur nos crudeliter irrideant Iudæi? Quauis, vt ipsi dicunt, hostes eorum essemus,

Oratio eius ad Smyrnenes.

Deut. 22.

Prou. 24.

homines tamen sumus. Præterea iniuria affecti aiunt, nobis esse liberè loquendi facultatem. Sed quos affecimus iniuria? Quos occidimus? Quos persecuti sumus? Quos cõegimus, vt adorarent idola? Putant ne similia esse peccata sua peccatis eorum, qui nũc humano terrore adducti præuaricantur? Atquã tantum differunt, quantum interest inter illa, quæ vi, & quæ voluntate aguntur. Quis enim cõegit Iudæos, vt sacra facerent Beelphegor? vt comederent sacrificia mortuorum? vt scortarentur cum filiabus alienigenarum? vt comburerent filios & filias suas idolis? vt murmurarent aduersùs Deum? vt maledicerent Mosi? vt in benè de se meritos essent ingrati? vt corde in Aegyptum reuerterentur? vt cùm Moses ad legem accipiendam ascendisset, diceret Aaron: Fac nobis deos, & vitulum adorarent? Vt cetera taccam, quæ perpetrarunt. Vos enim possunt decipere: Sed legant vobis Exodum, & librum Iudicum, legant libros Regum, & reliquos omnes, in quibus coarguuntur. Obijciunt nobis, quosdam non vi coactos, sed vt rō quæstos, ad immolandum accessisse. Et vos propter paucos desertores, cunctos Christianos reprehendendos & damnandos esse iudicatis? Considerate vitam presentem aræ esse similem. Vter maior aceruus est, palearum, an tritici? Cùm venerit agricola, vt ventilabro arcam expurget, palea, quæ leuis est, facilè vento sublata rejicietur. Triticum autem ibidè manebit. Præterea sagem in mare missam considerate. Num omnia, quæ colligit, bona sunt? Nequaquam. Sic etiam se habet vitæ presentis status. Quomodò igitur vultis, vt hæc patiamur? vt fontes, an vt innocentes? Si vt fontes, qui fieri poterit, vt vos, qui factis ipsis fontes esse deprehendimini, non eadem patiamini? Sin vt innocentes, ecquam vos, cùm iusti patiantur, spem habetis? Nam si iustus vix feruatur, impius & peccator vbi apparebit? Mundo enim iudicium adest. Cuius quidem signa sunt manifesta.

Ego quidem cùm peregrè proficiscens, vniuersam Iudæam lustrâsem, Iordanemque fluuium traiecissem, spectabam regionem illam, quæ ad hoc vsque tempus diuinam in se indignationè testatur, propter peccata, quæ incolæ ipsius admiserunt, dum hospites vel occidunt, vel eijciunt, vel eis vim adferunt. Cernebam fumum ex illa adhuc ascendentem, & agros incendijs in cinerem redactos, omnium fructuum atque humoris expertes. Cernebam & mare mortuum, & aquam immutatam, & diuina formidine extra naturales terminos egredientem, quæ nec animalia potest alere, & si quid iniiciatur, sursum rejicit, nec hominis corpus apud se valet retinere. Hominem enim recusat admittere, nè propter hominem rursùm puniatur. Hæc ego commemoro, quæ procul absunt. Vos Decapolim, Lydiæ regionem, igne combustam videtis ad impiorum exemplum vsque in presentem diem: Aetnæ item incendium, & Siciliæ, atque Lyciæ, & insularum. Quod si hæc quoque videntur vobis abesse longius, cogitate vsu aquæ calidæ, ex terra scaturientis. Vnde enim, nisi ex igne, in intimis terræ partibus sito, contrahit caliditatem? Ad hæc memoriæ proditum est, aliquas orbis partes tum igne vastatas esse, tum etiam aqua, vel tempore Deucalionis, vt vos dicitis, vel Noë tempore, vt nos asserimus. Quamobrem ex rebus singularibus possunt vniuersa cognosci. Itaque testamur vobis & denunciamus, iudicium per ignem à Deo per Verbum ipsius Iesum Christum factum iri. Et idcirco deos vestros, & statuam auream nolumus adorare.

Hæc & alia multa cùm sine vlla interpellatione Pionius loqueretur, attentè atque incredibili silentio tum ab Aedituo, eiusque satellitibus, tum ab vniuerso populo audiebatur. Verùm cùm verba illa Pionius repeteret: Deos vestros, aureamque statuam nolumus adorare, duxerunt eos in medium sub dio. Circumsteterunt autem quidam homines forenses, vna cum Polemone orantes atque dicentes: Nobis obtempera, Pionii, moremque gere, qui te diligimus, vitæque dignum ducimus propter morum probitatem, atque modestiam tuam. Dulce & iucundum est viuere, & lucem intueri. Ego quoque, Pionius inquit, vitam amabilem puto: sed illud longè est amabilius, quod optamus nos Christiani. Lucem hanc iucundam ac dulcem existimo: sed illam multò iucundiorè & dulciore, quæ vera est lux, quam nos cupimus contemplari. Hæc quidem omnia sunt pulchra, neque nos damnamus, odiõve prosequimur opera Dei. Sed alia sunt longè pulchriora ac præstantiora, quæ his anteponimus. Circunforaneus autem quidam, nomine Alexander, homo improbus ait: Audi nos, Pionii. Cui Pionius: Tu, inquit, potiùs audi me. Quæ enim tu scis, sunt mihi cognita: quæ autem ego scio, eorum tu esignarus. Volebat autem eum Alexander irridere. Itaque cum ironia

Quid

Quid sibi volunt, inquit, istæ catenæ? Cui Pionius respondit: Nè per urbem vestram iter faciētes, existimemur ad immolandum idolis, aut ad edendum ea, quæ sint illis immolata, proficisci: atque adedò, vt intelligatis, nos ne interrogari quidem velle, sed decreuisse non in forum, sed rectà in carcerem ire: & nè per vim nos comprehensos vt reliquos, trahatis: sed cum vincula gestemus, dimittatis. Fortassè enim nos vinculis illigatos, ad idola vestra non introducetis. Sic eum Alexander illudebat. Cumque rursùm illi multis verbis Pionium hortarentur, atque ipse sibi ita decretum & statutum esse responderet, eosque reprehenderet, & de ijs, quæ sunt euentura, differeret, Alexander: Quid multis, inquit, opus est verbis, cum viuere nequeatis?

Sed cum populus vellet in theatro conuentum fieri, vt plura illic audiret, quidam Ducis studiosi ad Polemonem æditum accedentes, ei per suaserunt, nè sineret in theatro populum conuenire, nè tumultus fieret, & panis flagitaretur. Quibus auditis, Polemo: Si non vis, inquit, Pioni, sacrificare, saltem in templum ingredi. Pionius autem: Idolis, inquit, non expedit, vt illuc ingrediamur. Polemo verò: Persuade, inquit, hoc nobis Pioni. At ille, Vtinàm, inquit, possem vobis persuadere, vt fieretis Christiani. Tunc illi risu soluto dixerunt: Tu verò nè id feceris, nè viui comburamur. Grauius, atque acerbius est, inquit Pionius, post mortem igne comburi sempiterno. Arridenteque Sabina, Aedituus & satellites eius dixerunt: Rides? Ità Deo placet, inquit illa: Christiani enim sumus: & qui fide sunt in Christum firma atque constanti, risu ridebunt perpetuo. Tu, inquit illi, quod non vis, patieris. Quæ enim dijs nolunt sacrificare, in prostibulum conijciuntur. At illa: Sancto, inquit, Deo id erit cura.

Pionium rursùm Polemo sic allocutus est: Obtempera nobis, Pioni. Respondit Pionius: Iussisti, vt vel obtemperarem, vel plecterer. Non obtempero, iube igitur plecti. Tunc aedituus Polemo: Sacrifica, inquit, Pioni. At ille: Christianus sum. Quem, inquit Polemo, deum colis? Respondit Pionius: Deum illum omnipotentem, qui fecit cælum & terram, & omnia, quæ cælo & terra continentur, atque omnes nos: qui nobis abundè suppeditat omnia, quem per Verbum ipsius Christum, cognitum habemus. Sacrifica igitur, inquit Polemo, saltem Imperatori. Ego, inquit Pionius, homini non sacrifico: Christianus enim sum. Deindè, cuncta scribente notario: Quod, inquit, est tibi nomen? At ille respondit: Pionius. Tum Polemo: Christianus, inquit, es? Respondit: Sum profectò. Cuius, inquit Polemo, es Ecclesiæ? Respondit Pionius: Catholicæ: Nulla enim est alia apud Christum. Tum ad Sabinam accessit. Monuerat autem illam Pionius, à se fuisse Theodotam appellatam, nè ex nomine in manus impiæ ciuis iam dominæ suæ rursùm incideret, quæ imperante Gordiano, cum vellet Sabinam à fide abducere, eam vincatam in montibus relegauit, vbi clam victui necessaria ei à fratribus ministrabantur. Post autem studiosè curatum fuit, vt à dominæ seruitute & à vinculis liberaretur. Plurimum autem cum Pionio versabatur. Quæ etiam in hac persecutione capta fuit. Dixit igitur huic quoque Polemo: Quo nomine vocaris? Eaque respondente, Theodota: Subiecit ille, Christiana es? Næ, inquit, Christiana sum. Cuius Ecclesiæ? inquit Polemo. Sabina respondit: Catholicæ. Tunc ait Polemo: Ecquem colis & veneraris? Deum, inquit illa, omnipotentem, qui fecit cælum & terram, & omnes nos, quem nouimus per Verbum ipsius Iesum Christum. Mox Asclepiadem interrogauit: Quomodò, inquit, appellaris? Asclepiades, inquit ille. Tum Polemo: Christianus es? Respondit: Sum. Quem, inquit Polemo, veneraris? Eoque respondente, Christum Iesum: ait Polemo, Est nè alius? Minimè verò, inquit Asclepiades, sed idem ille, quem hi dixerunt. His dictis, in carcerem ducti sunt, tam ingenti multitudine consequente, vt forum impleretur. Et dicebant quidam de Pionio: Quomodò qui semper erat pallidus, nunc est facie ignea ac rubicunda?

Cum autem ipsum Sabina vestimento propter multitudinis impetum teneret, quidam eam deridentes, dicebant: Quàm veretur, nè ab eius vberibus depellatur? Vnus autem quidam clamauit: Si nolunt, inquit, parere, supplicio afficiantur. Cui Polemo respondit: Nobis non præcedunt fasces, neque secures, vt hanc habeamus potestatem. Alius dicebat: Ecce homunculum subducit ad immolandum. Innuebat autem Asclepiadem, qui nobiscum erat. Pionius dixit: Tu mentiris: neque enim id facit. Alij dicebant: Hic & ille dijs immolârunt. Pionius autem: Pro suo quisque, inquit, agit arbitrio. Quid igitur ad me? Ego Pionius vocor. Dicebant alij: Quid prodest huic doctrina sua, cum

Pionius grauius
uiter respōdit
det Alexādero homini
nequam.

Sabinæ virile
pectus.

Pionij virilis
vox.

Vna Catholica
Ecclesiā.

Præclare Sabinæ
voces.

Irridentur
sancti.

cum ita se habeat: Hanc, inquit Pionius, vos doctrinam didicistis, per quam & famem, & cædes, & alias calamitates experti estis. At ipse quoque fame, quidam respōdit, nobiscum laborāsti. Sanè, Pionius inquit: sed tamen cum spē, quam in Deo positam habeo. Hęc illo dicente, sic à turba vexati sunt, vt parùm absuerit quin opprimerentur.

In carcerem igitur coniecti, & custodibus traditi sunt. Ingressi autem, Catholicæ Ecclesiæ presbyterum, nomine Linum, & mulierem ex vico Carina, nomine Macedoniam, & ex heresi Phrygum quendam, nomine Eutychianum, illic inclusos offenderunt. Cùm igitur essent eodem in loco, custodes animaduenterunt, ea quæ à fidelibus afferbantur, à Pionio non accipi. Dicebat enim: Si, cùm pluribus egeremus, nemini graues eramus, quanto minùs accipere nunc debemus? Custodes igitur, qui ab iniuentibus munera solebant accipere, eos in interiorē carceris partem coniecerunt, nè possent vllum solatium aut cōsolationem accipere. At illi Deum collaudantes acquieuerunt, & quæ dari solita erant, ipsis præbuerunt: adeò vt carceris Præfectus admiraretur, & pristinum eos in locum vellet reducere. Ipsi verò manserunt, dicentes: Gloria Domino: hoc enim nobis prosperè successit. Possumus nanque liberè philosophari, & precibus incumbere nocte & die. Multi tamen ex gentibus eos etiam in carcere visebant, & conabantur illos à proposito dimouere, sed eorum responsa admirabantur. Introibant etiam illi, qui per vim tracti fuerant, & magnum fletum excitabāt: adeò vt in luctu & squalore singulis horis versarentur, præsertim propter illos, quorum vitæ institutio proba erat atque honesta.

Iraque Pionius lugebat: Nouo, inquiens, afficior supplicij genere. Membratim concidor, dum video margaritæ Ecclesiæ à porcis conculcari, & cæli stellas à cauda draconis in terram derrahi. Vineam, quam dextera Dei plantauit, à filio porci syluestris vastatam vindemiant omnes, qui prætergrediuntur viam. Filioli mei, quos iterum parturio, donèc formetur Christus in vobis: Alumni mei delicati ambulauerunt vias asperas atque difficiles. Nunc impij seniores in sidias Sufannæ terenderunt. Nunc delicatam atque formosam retegunt, vt eius pulchritudine impleantur, & falsum in illam testimonium ferant. Nunc Aman insultat: Esther autem atq; vniuersa ciuitas perturbatur. Nunc non panis fames, nec aquæ sitis: sed audiendi verbi Domini fames ac sitis premit. An omninò dormitauerunt omnes virgines, & dormierunt? Impletum est illud: Si filius hominis venerit, inueniet ne fidem in terra? Quid, quòd vnusquisque, vt audio, prodit proximum suum? vt illud impleatur: Tradet frater fratrem in mortem. Profectò quæsiuit nos satanas, quos cribraret vt triticum. Ignitum porrò ventilabrum est in manu Dei verbi, vt purget aream. Fortasse infatuatum est sal, & eiec tum est foras, & conculcatur ab hominibus. Nemo tamen, filioli, Dominum debilitatum existimet, sed nos. Num infirmata est, inquit, manus mea, quò minùs apprehendat: aut auris effecta grauis, vt non audiat? Peccata vestra diuiserunt inter vos & Deum vestrum. Peccauimus enim quidam etiam conteninentes. Iniquè egimus nos, vicissim mordentes & accusantes. Mutuò consumpti sumus. Oportebat autem, vt Scribas & Phariseos iustitia vinceremus.

Quid, quòd Iudæi quosdam vestrum, vt audio, in Synagogas suas vocant? Quamobrem cauete, nè maiore atque voluntario scelere vos obstringatis: & nè quis ex vobis peccatum, quod non remittitur, in Spiritum Sanctum admittat: & nè vos quoque simul cum illis, sitis principes Sodomorum & populus Gomorrhæ: quorum manus sanguine sunt plenæ. Nos neque Prophetas occidimus, neque prodidimus Christum, aut in crucem egimus: Quid multis moror? Memoria repetite ea, quæ audiistis: quandoquidem non ignoratis, Iudæos affirmare, Christum fuisse purum hominē, & tanquam mortalem occidisse. Dicant igitur nobis: Si simplex homo mortalis fuit, quomodò mundus vniuersus discipulorum eius multitudine repletus sit. Cur eius discipuli, & postea tam multi pro nomine ipsius mortem oppetiērint. Quomodò simplicis hominis mortalis nomine tot annis demonia eiecta sint, & eijciantur, & eijcienda sint: & aliæ multæ res admirandæ in Ecclesia Catholica fiant. Nesciunt autē eum ita fuisse mortalem, vt propria voluntate animam egerit. Dicunt præterea Christum necromantiam exercuisse, eiusque vi post crucem fuisse suscitatum. Quæ scriptura vel ipsorum, vel nostra de Christotalia cōmemorat? Aut quis homo iustus vnquam hæc dixit? Nonne qui nugas eiusmodi confingunt, sunt homines flagitiosi? Quod cum ita sit, cur sceleratis potius hominibus, quam probis & iustis, fides habetur?

Ego

Mittuntur
in interiorē
carcerem.Apoc. 12.
Psal. 79.

Galat. 4.

Dan. 13.

Esth. 3. 4.

Amos 8.

Matth. 25.

Luc. 18.

Matth. 10.

Luc. 22.

Esa. 50. 59.

Esa. 1.

Ego quidem cū adhuc essem puer, signum hoc Iudeorum auditi. Memoria proditum est, Saulem ad mulierem ventriloquam accessisse, vt ab ea responsum acciperet, *1. Reg. 28.* que sisseque vt sibi Samuelem Prophetam excitaret. Et vidit mulier virū rectum ascendentem, & pallio indutum. Et agnouit Saul illum esse Samuelem, & rogauit ea, quæ voluit. Quid igitur? Potuit ne ventriloqua illa mulier Samuelem excitare, an non? Si potuisse dicunt, iniustitiam, plusquam iustitiam valere confitentur, & sunt execrandi. Sin negant, ne Christus quidem id egit, quod isti fingunt. Huius autem argumenti vis est eiusmodi. Quomodo potuit impius demon, qui in illius mulieris vtre loquebatur, sancti Prophetæ animam, in sinu Abrahæ quiescentem, in hanc vitam reuocare? Quod enim inferius est, superioris imperio paret. Non igitur, vt isti suspicantur, Samuel fuit ab illa muliere pythone habente in hanc vitam reuocatus. Sed ita sese res habet. Angeli defectores sequuntur eos, qui à Deo deficiunt: & omnibus maleficis, & magis, & præstigiatoribus, & vaticinijs inseruiunt angeli diabolici. Idque mirum non est, cū ipse satanas (vt inquit Apostolus) transfiguret se in angelum lucis. Quamobrem & ministros eius speciem ministrorum iustitiæ suscipere est consentaneum. Alioquin quomodo Antichristus Christi personam indueret? Non igitur Samuelem in hanc lucem reduxit mulier illa ventriloqua, sed tartarei demones Samuelis personam atque similitudinem induentes, sese mulieri ventriloquæ, & Sauli, qui à Deo defecerat, conspicuos præbuerunt. Hoc autem indicat ipsa scriptura. Dicit enim ille, qui Samuelis formam gerebat: Et tu hodie mecum eris. Quomodo enim potest Saul Dei inimicus esse cum Samuele? Nonne potius cum impijs demonijs, quæ ipsi obuiam venerat, & quibus ipse seruebat, erat futurus? Non igitur erat Samuel. Quod si fieri non potuit, vt sancti Prophetæ anima tunc in hanc vitam reuocaretur, quomodo Iesum Christum, quem in cælos ascendentem *Acto. 1.* discipuli conspexerunt, & pro quo mori maluerunt, quam ipsum negare, è terra hoc modo surrexisse audent affirmare? Quod si non potestis hæc illis persuadere, dicite aduersum illos: Nonne vobis, qui nulla necessitate adducti, scortati estis, & idola coluistis, nos meliores sumus? Et nolite illis assentiri, & animos despondere: sed respicite, fratres, & pœnitentiam agite, & ad Christum, qui benignus est, vosque iterum suscipiet, confugite.

Hæc ille cū dixisset, & rogaret eos, vt è carcere egrederentur, aditus Polemo, & Theophilus magister equitum cum satellitibus, & multa turba superuenerunt, atque dixerunt: Ecce Euctemon Præsul vester immolauit. Vos item obtemperate. Interrogabunt vos in templo Lepidus & Euctemon. Respondit Pionius: Eos, qui in carcerem coniecti sunt, æquum est aduentum Proconsulis expectare. Quid vobis partes ipsius arrogatis? Cū autem multa dixissent, discesserunt. Sed rursus cum satellitibus & turba reuersi sunt. Et Hipparchus cum dolo: Proconsul, inquit, misit, vt Ephesum abducamini. Veniat, respondit Pionius, ille qui missus est, & accipiat nos. Atqui Princeps, inquit Magister equitum, dignus est, cui fides habeatur. Ego autem siue velis, siue nolis, Princeps sum. Et arripiens illum, laqueumque collo ipsius iniiciens, cum ita premebat, vt prope modum suffocaret. Tradidit igitur illum satellitibus, atque ita simul cum Sabina, & reliquis socijs in forum ductus est. Cumque magna voce se Christianos esse testarentur, humique sese prosternerent, nè in idolorum templum inducerentur, sex ministri Pionium rapuerunt ita reluctantem, vt eius latera genibus comprimentes, manibusque ac pedibus cedentes, vix potuerint ipsum impellere. Sublatum igitur atque clamantem gestarunt, humique ante aram deposuerunt, vbi adhuc adstabat Euctemon, qui idolis sacrificauerat.

Et Lepidus: Cur, inquit, vos ô Pioni, non immolatis? Respondit Pionius: Quia sumus Christiani. Lepidus subiecit: Quem Deum colitis? Eum, inquit Pionius, qui fecit cælum, & terram, & mare, & que in eis sunt omnia. Quis igitur, inquit Lepidus, fuit crucifixus? Is, respondit Pionius, quem Deus pater misit ad salutem mundi. Principes hæc valde clamantes, riserunt, & Lepidus ipsum detestabatur. Clamabat autem Pionius: Pietatem, inquiens, colite, iustitiam obseruate, affectionis similitudinem cognoscite, legibus vestris parête. Nos puniendos censetis, quia non obtemperamus: & vos item à legum vestrarum præscripto receditis. Iubent enim, non vt cogatis nos, sed vt puniatis. Tum Rufinus quidam inprimis excellens eloquentiæ fama: Desine, inquit, Pioni, inanem gloriam aucupari. Ille autem respondit: Ista est tua dicendi facultas? Isti tui sunt libri? Nonne

Pionius pæmodum suffocatur à magistro equitum.

Pionius Rufini cogit obmutescere.

Nonne hæc ab Atheniensibus Socrates perpeffus est? Nunc omnes sunt imperfecti, & cessatores, & pigri, & tardi, atque ignavi. Socrates igitur, & Aristides, & Anaxarchus, & ceteri horum similes, sententia tua, inanis gloriæ studio ducebatur, quoniam & philosophiam, & iustitiam, & fortitudinem excolebant? Rufinus, his auditis, obtruncavit.

Reducitur in carcerem.

At quidam alius, qui mundi gloria præstabat, & Lepidus: Noli, inquit, Pionie, vociferari. Respondit ille: Ignem accendite, & ingrediemur. Terentius autem quidam è turba, magna voce: Videtis, inquit, quomodo hic alijs quoque suadet, ut impij sint, nec dijs sacrificent? Tunc illis coronas imposuerunt, quas ipsi discerpas abiecere. At minister publicus idolis immolatum accepit: nec tamen ad quæquam ipsorum est ausus appropinquare: sed illud in omnium conspectu comedit. Verùm cum illi rursùm clarnarent, Christiani sumus: non reperientes quid illis facerent, eos in carcerem reduxerunt. Turba autem eos illudebat, ac verberabat. Et Sabinæ nescio quis dixit: Tu non potuisti in patria mori? Cui illa respondit: Quæ est patria mea? Ego sum Pionij soror. Terentius vero, qui tunc venationes curabat, ad Asclepiadem: Te, inquit, accusabo, ut bestijs damnatum in munere gladiatorio filij mei. Cui Asclepiades: Non ob id, inquit, me periret facies. Atque ita in carcerem ducti sunt. Ingenti autem Pionio quidam è satellitibus vehementer caput percussit, ac vulneravit. Atque ipse quidem patienti animo id tulit. Sed percussoris manus & latera sic inflammata sunt & intumuerunt, ut respirare vix posset. Ingressi autem, Deum collaudabant, quod aduersus inimicum & simulatorem Euctemonem fortes constantesque permansissent, & psalmis ac precibus se confirmabant.

Pionij caput vulneratur.

Post hæc autem Proconsul Smyrnam venit, & Pionius adductus in iudiciam, martyrio coronatus est. Quemadmodum autem res transacta sit, commemorabimus. Ante Idus Martij Quintilianus Proconsul sedens pro tribunali, sic interrogavit: Quomodo vocaris? Respondit: Pionius. Proconsul ait: Dijs immolas? Respondit: Non. Proconsul: Quam, inquit, religionem aut sectam colis? Respondit: Catholicorum. Quorum, inquit ille, Catholicorum? Respondit: Ecclesiæ catholicæ presbyter sum. Proconsul: Tu ne, inquit, es doctor ipsorum? Respondit: Docui sanè. Interrogavit: Cuius partis magister es? Respondit: Pietatis. Cuius, inquit, pietatis? Respondit: In Deum patrem, qui fecit omnia. Immola, inquit Proconsul. Respondit: Nolo. Deum enim oportet adorare. Omnes, inquit ille, adoramus cælum, & deos qui sunt in cælo. Cur aëri preces fundis? Ipsi sacrificia. Respondit: Non aëri preces fundo, sed illi, à quo factus est aër, & cælum, & quæ in eis sunt omnia. Dic, inquit Proconsul, quis fecit? Respondit: Non expedit dicere. Deus, inquit Proconsul, omnino, id est, Iuppiter, qui est in cælo: Rex enim est omnium deorum. Tacenti autem Pionio atque suspenso, dictum est: Immolas, an non? Respondit: Non. Et rursùm, cum vngulis torqueretur, dictum est: Respice, cur insanis? Respondit: Non insanio, sed Deum viuentem timeo. Proconsul: Ceteri, inquit, immolârunt, & viuunt, ac rectè sentiunt. Respondit: Non immolo. Proconsul: Te ipsum, inquit, collige, & consilium muta. Respondit: Non faciam. Dictum est illi: Cur ad mortem properas? Non ad mortem, inquit, propero, sed ad vitam. Quintilianus Proconsul: Nihil, inquit, eximium facis ad mortem festinans. Nam & qui nomen dant, ac describuntur, exigui lucelli gratia morte contempta, cum bestijs pugnant. Et tu eorum vnus es numero. Quando igitur ad mortem curris, viuis comburèris. Ex tabella autem hæc verbis Romanis scripta sententia legebatur: Pionium se Christianum esse confitentem, viuum igni comburendum iudicauimus.

Constantia Pionij.

Cum igitur fidei studio alacriter in stadium venisset, vtrò se vestimentis spoliavit. Deinde corporis sui castitatem ac decus agnoscens, ingenti repletus est gaudio, & in cælum suspiciens, ac Deo, qui se talem conseruasset, gratias agens, super ligno seipsum extendit, militique tradidit, ut clauos insingeret. Cumque iam confixus esset, ei rursùm minister ait: Respice, atque sententiam muta, & auferetur clauus. At ille respondit: Eos inesse sensi. Et cum paulisper cogitabundus mansisset: Idcirco, inquit, dormire festino, ut celerius surgam, significans è mortuis resurrectionem. Eum igitur ligno suffixum erexerunt. Deinde etiam Metrodorum quendam presbyterum ex secta Marcionistarum. Erat autem Pionius à dextris, & Metrodorus à sinistris collocatus: vterque tamen Orientem versus spectabat. Cumque materiam lignorumque cumulus vndique congestus esset, & Pionius oculos clausisset, turba illum animam egisse suspicabatur: sed ipse secretò precabatur. Cumque precandi finem fecisset, oculos aperuit. Iamque flamma subli-

Torquetur Pionius.

subli-

Clauis affigitur ligno.

subli-

sublimis ascendebat, cum hilari vultu postremum Amen pronuncians ac dicens: **Do-** Reddit spi-
ritum sine
dolore.
mine, suscipe animam meam: tanquam eructans, quiete, & sine dolore expirauit. & Pa-
tri, qui omnem sanguinem iniquè effusum, atq; omnem animam iniuste damnatam se-
pollicitus est seruaturum, spiritum tradidit.

Tali dignus effectus est exitu beatus Pionius, qui vitam suam ab omni crimine ac re-
prehensione liberam integramque seruauit: atq; animum suum in Deum omnipoten-
tem, & mediatorem Dei atque hominum Iesum Christum, semper propensum & cre-
ctum habuit. Et magno in certamine victor existens, per angustam portam in amplum
magnumque lumen peruenit. Ac corona quidem ipsius corpore etiam est comproba-
ta. Etenim cum ignis extinctus esset, nos qui presentes eramus, talem ipsum vidimus, Corpus in
ter flamas
illæsum &
admirabile
quale vigentis ornatique pugilis corpus existit. Siquidem & aures erant molles, & ca-
pilli in cute capitis inhererant, & barba, vt iuuenibus primùm pubescentibus, decore
florebat, & facies eius gratia splendebat admirabili, vt & Christiani magis confirma-
rentur in fide, & qui erant à fide alieni, conscientie stimulis verberati conterritique dis-
cederent.

Hec acta sunt, Iulio Asia Proconsule, Proclo & Quintiliano magistratum gerenti-
bus, Cōsule tertium Mefio Quinto Traiano, & * Deltio Grato secundum, Traiano De-
cio Augusto, ante 4. Idus Martias more Romanorum, Asia autem more, septimi men-
sis vndecimo, die sabbati, hora decima: vt nos autem loquimur, regnante Domino no-
stro Iesu Christo: Cui gloria in secula seculorum, Amen.

VITA S. PATRIS NOSTRI EPHRAEM SYRI, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

Phræm ille admirabilis, natus quidem fuit in Syria, in ciui-
tate Edessa, Christianis parentibus. Cum autem elegisset
virtutem ab infantia, noxias ac damnofas æqualium con-
suetudines semper studebat cauere & vitare. Versabatur
verò assidue potius in sacris libris scripturarum, & id quod
in eas conferebat studiū, ocium & meditatio erat Ephræm
quauis voluptate suauior, aded vt ipse quoq; diceret con-
uenienter Prophetæ: Quam dulcia sunt gutturi meo elo- Psal. 118.
quia tua? Hinc factū est, vt ab incute ætate ei virtus omnis
coalesceret, & diligens studium tolerandorum laborum.

Quid enim nõ ab eo rectè & perfectè gestum est? Non ieiun- Nota, ieiun-
tiū, vigiliæ,
humicubatio,
paupertas.
niū? Non vigiliæ? Non humicubatio? Non benignitas? Non lenitas? Non nihil possidere?
Non in tantis bonorum opibus etiam humilitas? Sed neque docendi fuit expers chari-
smatis: sed in hodiernum vsq; diem nobiscum loquitur per suas orationes, admonet, ad-
hortatur, consulit & differit. Aquibus habemus, vt non solùm recta fidei semita ingre-
diamur, sed etiam ad virtutem parandam excitemur.

Spes autem in Deum, & charitas in proximum, tantæ fuit curæ Ephræm, vt ille ipse
sic diceret, è vita excedēs: (Vtendum est enim ipsius verbis.) Nunquàm in tota vita mea
maledixi Domino. Non verbum inspiens per mea labra processit. In tota vita mea ne-
minem sum execratus, & cum nullo omninò contendi ex fidelibus. Lachrymæ verò ei Gratia la-
chrymarum.
quoque perpetuò fluebant ex oculis, aded vt perennis fontis fluentum citiùs defecisset,
quàm illum instar imbris cadentes lachrymæ. Vnà autem cum lachrymis emittebantur
etiam gemitus, ostendentes intus ardentem ignem compunctionis. Quod quidem aper- Gemitus &
compunctio.
tius sciet aliquis, qui illius scripta legerit. Inueniet enim cum semper philosophantem de
iudicio & secundo Christi aduentu, & terribile illud tribunal semper subijcientem oculis,
& illum diem imprimèntem nostræ cogitationi, & se inducentem condemnatum, &
descentem valdè miserabiliter.

Cum Ephræm semper versaretur in talibus visorum apprehensionibus, elongabat, vt
ait Psalmista, fugiens, omnemque de ijs, quæ ad vitam hanc pertinent, tumultum, mo- Psal. 54.
tumque & fluctum declinans. Cum habitaret autem in solitudine, locis verò loca mu-
taret, propter ædificationem & vtilitatem animarum, vt qui diuino moueretur spiritu,
relinquit aliquando solitudinem iussu diuiniore, & feruenti desiderio venit in suam pa-
triam

Venit Edeffam
pprer
sacras reli-
quias &c.

triam Edeffam, vt qui simul venisset ad sacras adorandas reliquias & loca sancta, & simul etiam, vt aliquem virum eruditum conueniret, vt cognitionis illinc fructum acciperet: quod etiam à Deo petit, sic dicens: Iesu Christe omnium Domine, concede vt ego Edeffam ciuitatem ingrediens, in talem virum statim incidam, qui sit idoneus ad differendum mecum de ijs, quæ ad animæ ædificationem pertineant & vtilitatem. Cùm sic orasset, postquam fuit in ingressu ciuitatis, & portam est ingressus, erat cogitabundus, attentoq; & sollicito animo, vt qui consideraret, quemadmodum ad illum quidem virum accederet, quænam autem ex eo quæreret, & quamnam perciperet vtilitatem.

Cùm sic autem incederet cogitabundus, ei statim quædam occurrit mulier, eaque meretrix. Dei verò hoc erat omnino, qui mysticè & arcanè sæpè per contraria dispensat contraria. Sacrosanctus itaque Ephræm cùm sic præter spem incidisset in meretricem, constitit in eam defixis intuens oculis & quasi emotæ mentis, tristisque & apud se perturbato animo, quòd non vt precatus fuerat, sed contrarium potius euenisset eius, quod petierat. Illa autem cùm sic eum vidisset adspicientem, in eum rursus oculos conijcit acerrimos. Postquam verò sic diu se inuicem adspexissent, volens eam pudore afficere, & ad verecundiam, quæ mulieribus conuenit, deducere magnus Ephræm, Quid verò, inquit, Non erubescis mulier, tam fixis oculis nos intuens? Illa autem, Sed me, inquit, conuenit te sic adspicere. ex te enim sumpta sum & tuo latere. Te verò non nos, sed terram potius oportet adspicere, ex qua ipse rursus sumptus es. Hæc cùm audisset Ephræm præter omnem expectationem, & mulieri confessus est magnas se habere gratias propter eam, quam ab ipsa acceperat, vtilitatem, & Deo acriter emisit studio gratiarum actiones, qui per ea, quæ præter spem accidunt, ea sæpè potest facere, quæ ipsam spem superant.

Impudens
scortum tenet
sanctum
virum.

Cùm ergò dies aliquot transissent, & diuinus Ephræm moraretur Edeffam, mulier quædam meretrix, quæ in propinqua habitabat vicinia, fit maligno instrumentum ad vitium, & per eam, sicut prius ipsam per serpentem, iustum aggreditur Ephræm. Cùm itaque diuinus Ephræm cibum quendam coqueret, illa aperta fenestra, quæ erat in corte, impudenter despicit & planè meretriciè: & deinde cùm sanctum adspexisset inuerecundè, Benedic, inquit, Abba. Ille verò cum eo, qui ipsum decebat, habitu, gestu & sermone: Dominus, inquit, tibi benedicat. Ipsa autem rursus eum vehementi & indecoro risu: Sed quid, inquit, tuo cibo deest? Ille verò, Tres, inquit, lapides & parum luti, vt hæc obstruatur fenestra. Illa nihil de sua remittens impudentia, Quòd te, inquit, priores appellauimus, hoc ne te effecit insolentem? Ego, inquit, volo tecum dormire. Tù ne autem hoc mihi statim primò negasti? Ad hæc, quomodo illa verbis satanicis, ita multò magis ipse sermonibus abundauit spiritualibus, & quales ipsum dicere, & eam oportebat audire. Si vis enim, inquit, nos ambos simul dormire, vbi tibi dixero, illic communiter iacebimus. Postquam verò illa sermonem arripuit, & rogauit locum, vbi hoc fieri oporteret. Non in alio, inquit, loco tecum congregiar, nisi in medio ciuitatis. Sed non, inquit, pudore & rubore apertè afficiemur à videntibus hominibus, si sic nos iaceamus in medio? Capta est mulier, quæ voluit capere impatientem animam & in expugnabilem, vt quæ ne hoc quidem potuerit cognoscere, quod dicit Salomon: Oculi Domini altissimi, sunt innumerabilibus partibus sole splendidiore, qui intuentur omnes vias hominum.

Ecc. 23.

Meretrix
resipiscit.

Cùm statim itaque, veluti ansam, verbum apprehendisset vir præclarus, contrà intulit: Si ergò hominum iudicasti oculos satis esse ad pudore afficiendam animam, & à mala actione abducendam: Dei oculos, qui omnia intuentur, tam quæ clàm, quam quæ apertè sunt, non multò magis reuerebimur & extimescemus, & à re mala abstinebimus: qui semper nobiscum habitantem in nobis excitat conscientiam, & ex ea nobis reseruat tormenta, quæ finem non accipiunt? Hæc suffecerunt non solum ad meretrici persuadendum, vt abstineret ab improba in eum libidine: sed vt priorum etiam eam malorum poeniteret, & adferret mutationem totius vitæ & sententiæ. Statim itaque accedens & humili prociens, & sacros illius pedes tangens, petijt veniam à ratione alienissimæ cupiditatis, impudicæque & intemperantis propensionis: & nè, cùm veram & germanam attulisset poenitentiam, à via, quæ fert ad salutem, aberraret, eum ducem & magistrum voluit accipere. Ille autem (Quomodo enim, cùm esset ille Ephræm, non erat talibus pariturus petitionibus, & ea quæ par erat admoniturus?) nè rursus ambularet,

vt cum diuino dicam Hieremia, post cogitationes cordis sui mali, neq; contemneret, ita vt vias priores repeteret, præcipit egregiè, eamque in mulierum includit monasterio, quæ virtutis curam gerebant: & tandem eum eam, quæ à via recta illum volebat abducere, ipse à via mala potiùs conuertisset, iustitiæ fructum habuit illam conuersionem. Sic diuinus Ephrem cum in duas incidisset meretrices, huic quidem profuit, ipse autem ex altera accepit vtilitatem: aut, vt veriùs dicam, ex vtraque, & vtrunque præter spem omnem, vtpotè quòd diuinum auxilium in vtrisque concurrerit.

Hinc ad eam, quæ est in Cappadocia, Cæsaream deductus à gratia, quæ ex alto eum ducebat, magnum vidit Basilium, os ecclesiæ, fontem dogmatum. Quem cum vidisset Ephrem, cœpit eum multis honorare laudibus. Perspicaci enim animi oculo videt quandam columbam (erat autem illius forma radijs solis similis) præclaram præclare eius humero insidere, & in aurem loqui cum Basilio: & illum rursus ea, quæ ab ipsa veluti dictabantur, referre populo. A qua veneranda columba cum didicisset de Ephrem, & quisnam esset cognouit, & quam de causa venisset. Quocirca & se inuicem sermone impertiunt, & fruuntur alter alterius bonis. Sed reuertendum est rursus ad diuinum Ephrem, & solæ illius res sunt purè narrandæ, quemadmodum nullam admittebat cogitationem, quæ non ei conferret ad virtutis operationem, & quemadmodum abundè ei erat à Deo datum talentum doctrinæ: quòd quidem ille semper præcipuè studebat augere ad mensas animarum.

Ipse autem hoc significat, dicens, quòd cum adhuc esset puer, & nondum ad ephēbi peruenisset ætatem, viderit quandam vitem, per multis botris plenam, è lingua sua enatam, in magnam fuisse sublata altitudinem, & vniuersæ terræ occupasse superficiem. Et omnes quidem ei insidebant volucres, & circunuolabant, & botros pascebant. Vitis verò, quo magis eius botri carebatur, & quo liberaliùs & splendidiùs aues accipiebat, eo maiori fructu scatebat, fructumque multum producebat & copiosum. Et hoc quidem ipse dicit de seipso. Illud autem hoc quoque alij Ephrem suo tribuunt testimonio, exijs, qui digni sunt habiti, qui hæc viderent. Dicunt se aliquando vidisse angelorum multitudinem è superis descendentem, librumque intrinsecus & extrinsecus scriptum habentem in manu. Apud se verò considerabat illa, quæ apparuerat, visio, quisnam esset is, cui liber traderetur: & cum alij quidem hunc, alij verò illum, & alij alium proponerent, quotquot scilicet tunc vitam piam exercebant & honestam, tãdem eum omnes conuenissent in Ephrem, ei committitur liber à sacra multitudine. Experrectus ergo is, qui viderat visionē, timore affectus, venit in ecclesiam: & cum in ea inuenisset Ephrem, doctrinis quam optimis & vel ipso melle suauioribus pascentem eos, qui aderant, somnium ea ratione conijcit. Et ille quidē Deo egit gratias: ab illo autem tempore tam copiosè & tam vehementer Ephrem fluxerunt fluentia orationis, & eum tanta & tam perpetua obruebat vis cogitatorum, vt nec satis quidem posset eius lingua seruire celeritati eorum, quæ cogitaret, & si eius erat tantus in dicendo fluxus, & tam promptè enunciabat id, quod mente conceperat, vt nõ minùs celeriter sermone explicaret, quam alij cogitarent. Quamobrem dicitur is Deo aliquando dixisse: Remitte, o Domine, vndas tuæ gratiæ. Abyssus enim doctrinæ, quæ linguam inundabat, non sinebat cum ampliùs continere, cum ad dicendum minimè seruirent instrumenta.

Illius autem orationem nihil aliud interrompebat, nisi precatio: eam verò lachrymarum. Noctes verò, quæ ipsum assuuebant vigilantem, luci diei rursus reddebant sobrietatem: vt qui vereretur, nè princeps tenebrarum eum somno impeditum deprehenderet, & idèo vigilaret aduersus eius insultus. Ei enim sufficiebat somnus vel breuissimus, vt qui eum solùm leuiter gustaret, non vereretur autem ad fatietatem: sed tantum, quantum satis esset ad necessariò continendum corpus, quod multis intendebatur sudoribus & laboribus. Vt enim ab eius oculis fugeret somnus, faciebant quidem multa etiam alia: maximè autem humicubatio, vitæ austeritas, illaque varia & multiplex corporis consumptio & afflictio. Nihil verò possidendi tantæ sunt ab eo collectæ diuitiæ, vt ad id assumatur oris eius testimonium, & verba, quæ ab eo dicta sunt in extremo eius spiritu, quibus nihil est fide dignius aut verius. Sic autem habent: Ephrem nunquam fuit crumena, non virga, non pera, neque aurum, nec argentum. Sed nec in terra vllam habui possessionem. Bonum enim regem audiui, inquit, in suis Euangelijs præcipulam habui possessionem. Nihil in terra possederitis. Quocirca nec affectione quidem tale quid

Hier. 7. 16.
Ephrem
eam inclu-
dit in mo-
nasterio.

Venit ad
M. Basilium.

Visio.

Visio Es-
phrem ad-
huc pueri.

Visio alio-
rum de illo.

Eius maxi-
ma dicendi
copia.

Catalogus
virtutū san-
cti patris.

Orationes,
Lachrymæ,
Vigiliae.

Humicu-
bationes,
Corporis
afflictiones.

Paupertas
voluntaria.

habuit. Ità Magistro parebat in omnibus, & se verè præbuit imitatorum primorum illius discipulorum.

Humilitas. In humilitate autem & cordis cōtritione & moderatione quis frequentius aut acrius aut perfectius est versatus? adeò vt cinerem quidem tanquàm panem comederet, potum autem fletu misceret. Laudes verò valdè vitabat, & eos, qui eum laudabant, non solum non admittebat, sed eis etiam apertè succensebat, vt alius ijs, qui irrident & maledictis insequuntur: erubesceret autem & terram adspiceret, & vultus colorem aliàs alium mutaret: tenui autem sudore diffugeret, & omninò mutus maneret, pudore eius vocem veluti retinente. Porro autem hoc quoquè est proprium magnæ eius moderati-

Psal. 38. onis. Cùm enim iam esset abiturus, hæc cum magna mandabat increpatione. Nè canticum cecineritis super Ephrem, nè eum laudaueritis, nè me preciosa veste indueritis, nè seorsum meo corpori sepulcrum feceritis: statui enim, Deo volente, habitare cum peregrinis. Peregrinus enim sum & aduena, sicut omnes patres mei. Benignitatis autè, & alendörü mēdicorum, & misericordiæ in pauperes tantam habebat rationem, & tãtam illorum curam gerebat, vt quoniam ex se non habebat, quod eis impertiret: (Quomodo enim haberet, qui ipse quoquè laborabat inopia rerum necessaria rum?) quod solum habebat, eo vtebatur ad eorum salutem: & cùm linguæ sapientia & intelligentia multis diuitum & manū & viscera & horrea aperuisset, copiosè per ea suppeditabat egētibz. Non solum enim poterat eius sermo mollire & demulcere animos, & mouere ad misericordiam: sed vel ipse aspectus & morum moderatio. Sæpè autè vel ipsum solum respexisse, suffecit aliorum animis ad compunctionem. Et sunt hæc quidem huiusmodi, & quæ ad summum omnis virtutis sic venerunt.

Zelus & labores pro fide. Eius verò ex Deo zeli, & eorum, quos pro recta fide suscepit, sudorum sunt multa alia quoquè indicia. Quod autem nunc suggerit dicendum oratio, & ad quod fert deinceps consequentia narrationis, est omnium maximum & iucundissimum. Ità autem habet: Apollinaris, qui in altum quidem locutus est & meditatatur magnam iniquitatem: omnia verò & facere & dicere didicit ad recta peruertenda dogmata: cùm circa rectam fidem multa innouasset, & sicut engastrimythi, & qui è terra vocem edunt, vt rectè de ijs magno videtur Esaiæ, locutus esset, & ea duobus libris composuisset, credit cuidam mulieri, quæ illius animo dicebatur seruire & voluptatibus. Cùm hoc ergò didicisset Ephrem, & eam rem esse existimasset conuenientem sibi venationem, non leuem quidem illam, sed quæ opus haberet arte & sapientia, suscipit personam vnius ex ijs, qui eadem quæ illè sentiebat, & accedit ad custodem librorum, partim quidem ei eulogias afferēs ex solitudine: partim autem se artificiosè insnuans in mulieris familiaritatem, vt quæ morum magistri cum eo haberet societatem. Cùm autem ei scena rectè se haberet & actus simulationis, & omninò iam sibi persuasisset mulier, eum planè esse discipulum Apollinaris, & eius, qui circa illum erat, chori impietatis, rogat mulierem, vt sibi dentur scripta magistri, vt possit, vt aiebat, cum hereticis (ità nos vocans, qui partem sequimur orthodoxam) facillè congregari. Illa verò callida hac arte & probabili inescata ratione, ei libros tradit, tantum dicens, vt ij sibi citò redderentur.

Apollinaris hereticus. Hic autem magnus Iacob, cùm hac ratione prophanum supplantasset Esau, & scelerata illius improbitatis primogenita fuissent ei credita, magno & forti animo virum execrandum aggreditur, & vt dicitur, vulpem pulchrè decipit. Vide enim mihi viri sapientis inuentum, & quemadmodum tam improbum & tam varium callidè fallit animum. Venire quidem ad disputandum & opponendum, & linguam eis immittere, quæ omnia facillè posset soluere & euertere, nõ erat ei admodum expeditum, sed id longo opus habebat tempore & labore. Cùm autem id facere non permetteret opportunitas, (Vergebat enim mulier, libros vehementer repetens) conuertitur ad quandam aliam machinationem, quæ cum celeritate magnam habebat vim & efficaciam. Nam cùm libros explicasset, & foliorum vnumquodq; diuisisset, & ichthyocolla fati vnuersum illiuisset, & deinde cum altero complicasset, & ea diu manu constrinxisset & compressisset, adeò vt mutua inter se coniunctione omnia vnum fierent, & neutrum posset ab altero diuelli aut quomodo cunquè abrumpi, eos reddit mulieri. Illa verò eos recipit, nihil querens amplius, neque eos explicans, fati habens, quòd rectè se haberent extrinsecus. Aliquo ergò tempore sic libros apud se tenuit.

Deinde vocatur quidem ab orthodoxis Apollinaris: hoc autem suggererat propter Christi-

Libros eius perdit Ephrem.
ἔχθη οὐκ ἔλαβεν
gluten ex pisce.

Christum acutissima & ingeniosissima Ephrem anima. sciebat enim, quid fecisset in illos impios & execrandos libros. Vocatur ergo Apollinaris, ut cum egregio verbi defensore disputaturus. Ille autem iam & senectute & senectutis malis defessus, recusavit quidem ipse disserere: statim vero ad suos libros adspexit, & eos ad se deferri precipit. Ipsi enim mihi, inquit, subministrabunt, quęcunque os orationi. Cum ex libris itaque cepisset alterum, ille quidem eum explicare statim in principio operis cum magna quadam gravitate conabatur. Cum ille autem omnino non obediret, neque ex folijs aliqua diuellerentur, sed sibi potius cohererent, ut qui tanquam vnum corpus euassissent, transit ad eius medium. Cum vero illic quoque esset spe falsus, eo libro relicto, transit ad alterum. Vbi autem ille quoque se haberet similiter, & ipse a se non posset diuidi, nec fieri omnino posset, ut diuelleretur: ad magnam redactus inopiam, prę pudore & animi ægitudine caligans, & vertigine laborans, & eo casu veluti euersus, exilit è confesso, ut qui se non posset amplius continere: & tandem male perit, fructum suorum laborum & librorum mortem colligens. Talis pro Christo fuit zelus Ephrem, & sic omnis virtus plantata fuerat in illius anima, adeo ut quis eam merito vocauerit fontem, qui scaret omne genus fluentis: aut pratum, quod sibi placet propter varios flores & rosas: aut etiam aliud cęlum in terra, quod astrorum multitudine vndique variatur: & si velis, audis etiam paradysum, veluti illius Eden, qui est semper florens & lætus, & nunquam marcescit, sed arboribus fertilibus & quę nunquam intereunt, semper floret & germinat: solus autem serpens eum non potest attingere, nec ei patet aditus, qui est malus & inuidus, & nostrę saluti insidiatur.

A pollinaris perit.

Sed iam mihi tendit ad finem de Ephrem narratio. Quocirca aliquid ex ijs, quę circa mortem illius fuerunt, necesse est persequi, & quod sufficit ad ostendendam illius gratię abundantiam. Nam iam quidem erat decessurus: postremo autem præcepit ijs, qui aderant, ne in preciosa veste eum sepelirent, sicut prius declarauimus. Si quis vero, inquit, cum patrem amet, talem nobis vestem preparauit, ille eam, quę constituta est ad sepulturam, det egentibus. Et ille quidem hæc mandabat ijs, qui circumfluebant. Vnus autem ex eis, qui erat illustrior & vehementior, cum preciosam & sumptuosam vestem parasset, qua post mortem corpus illius regeret, & deinde audisset mandatum, agrę tulit, ut qui a suo excidisset proposito: & ideo differebat eam quoque dare pauperibus, melius esse iudicans tantum auri illis pendere, quanti vestis æstimaretur: ignorans se multo magis gratificaturum esse Ephrem, si dederit pauperi, quam si propriam voluntatem sequatur & iudicium.

S. Ephrem non vult sepeliri in veste preciosa

Cum sic itaque affectus constituisset, inobediencię protinus luit pœnas, a malo arreptus demone, & cogitationis solum, non actionis, pendens supplicium. Quamobrem ad sancti lectum se proripit, in medio omnium videntium torquens manus, inuertens oculos, spumam ex ore expuens, & planè faciens omnia, quę faciunt ijs, qui furore exagitantur: a diuina providentia ei traditus ad disciplinam, cui parens, patrium contempnit mandatum. Quid ergo? qui occulta peruidebat, & diuino spiritu loquebatur, ille intellexit morbum esse fructum peccati: & Quid a te, inquit, o homo, factum est quod non oporteat, quod te in tantum protrusit periculum? Ille autem cum respicisset ab insania, pronunciat iniquitatem, aperit inobedientiam, arguit cogitationum suarum imbecillitatem. Cuius morbi diuinus Ephrem misertus, cum accepisset confessionem, sola precatione & manuum impositione liberat a demone, iubens ut impletet promissum, sicut ei mandauerat. Cum sic ergo sanctus Ephrem, in fine vitę, superiores actiones tanto obsignasset miraculo, eos autem qui aderant admonisset, eis quę consulisset & præcepta dedisset, & eos ad operationem virtutis satis excitasset,

Inobediencia peccati.

Dæmon pellitur.

transiit ad ea, quę sunt illic, tabernacula, & splendorem, qui eos qui tales sunt, excipit: in Christo Iesu Domino nostro, cui honor, gloria & potentia, cum patre & sancto spiritu, nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

Xxx 3

TESTA-

Habetur in
libris eius
Græcè con-
scriptis, nūc
primūm La-
tinis cogni-
tum, 3. To-
mo Aloyij.

TESTAMENTVM SANCTI ET DIVINO
AFFLATI SPIRITV PATRIS NOSTRI EPHRAEM

Syri, Iulio Clemente Canonico Seculari congregationis sancti
Georgij in Alga, Interprete.

GO Ephrem morior, notum igitur vobis sit omnibus, o viri Edeffe-
ni. Testamentum enim vobis relinquo, monumenti symbolum do-
ctrinae veritatis, ex ea, quae mihi gratia & dono impartita fuit, ut in
orationibus meae memoriam faciatis, scientes & cognoscentes me.

Hei mihi, quod laquei mortis preueniunt me. Hei mihi, mea vi-
tae dies defecerunt me, & vestimentum corporis mei precium est, &
tela perfecta est, & omnino ablata. Defecit oleum terrestri lucernae,
& piratae scaphae propè facti sunt. Mercenarius enim cum essem, meos impleui annos, &
incola, cum meum perfecerim tempus, ab eo. Circundederunt me vtrinque populares, quae seueri
sunt inquisitores, & subiecere cervicem meam graui supplicio, tanquam homines malefici.

Quid igitur ploramus? At non est, qui attendat. Clamemus? At ubi est, qui me exaudiat? Hei
mihi ab expectatione increpationis iudicij, cum adstitero ante tribunal formidabile Do-
mini, ibique diiudicabunt me vtrinque circumsedentes, qui nouerunt me. Verè enim ibi
est horrenda confusio. Vae autem erubescenti. Domine Iesu Christe, ne intres in iudici-
um cum seruo tuo, & ne des alteri iudicium meum, sed ante gloriosum tribunal tuum
fac ut dignè adstare queam. Quem enim Dominus iudicat, misericordia dignus existi-
matur. Cum audiuerim autem hoc à sapientibus, inquam, & prudètibz, Apostolis san-
ctis, nempe quòd quicumque regem viderit, quanuis peccator extiterit, hic misericor-
dia dignus existimatur. Vae autem mihi, fratres.

Osee 7.

10. 9.

Psal. 59. 79.

Petit pro se
defuncto
orari assis-
duè.

Quid est, quod me coarctauit? Plorate, ululate propter contritionem meam. Appro-
pinquauerunt enim custodie, ex spelunca eiecipientes me in regionem, suscipientem ho-
mines à seculo. Magni uocis prophetae Osee valde me terret. Obiurgans enim cla-
mat, & dicit mihi: Canities dealbauit Ephrem, ipse autem ignorauit, neque reuersus est. Et
rursus: Ephrem iuuenca furore agitata, docta diligere victoriam. Et rursus: Ephrem tan-
quam auis euolauit. Si quis dicat de Ephrem, qui fuit filius Ioseph, Prophetam hæc dice-
re: at & ego idem sum. Quando enim Propheta hoc lamentabatur pacto, non distinxit
Ephrem alterum ab altero. Dauid rursus vicissim admonet me, dicens: Ephrem robur
capitis mei. Et rursus: Coram Ephrem, Benjamin, & Manasse. Non arrogatia elatus hoc
dico, neque ad me accedet. Nam testis mearum cogitationum est Dominus.

Et nunc volens, fratres mei, admonere vos, & firmiter stabilire, ut post transitum me-
um assidue in vestris orationibus meae memoriam faciatis, accedentes nunc claudite mi-
hi oculos, super eos manus vestras imponentes. Deficit enim me spiritus. Iam me defi-
ciente, & ea quae de me sunt, sine habent, & verus adest iam terminus. Per vestram enim
vitam & meam ex lectulo hoc, in quo detentus sum, non descendam. Et ex omni parte
languo, & non possum ferre, & doloribus sum confectus. Memoriam autem vobis omni-
bus relinquam, & speculum immaculatum, in quo diligenter prorsus inspicientes,
omneque studium adhibentes, semper hanc assimilantes diligenter curate.

In tota autem vita mea nemini maledixi in vniuersum, & cum nemine ex notis con-
tendi. Etenim cum apostatis omnibus docens & obiurgans omnibus diebus meis, & ad-
monens, non torpui in memoria sanctorum. Scitis enim & ipsi fratres, quòd si quis pa-
terfamilias canem habeat ouile negligentem, vel intuentem lupum in ouium septa
irruentem, ac minimè latrantem, aut ipsum non insequentem, prorsus hunc percutit, &
tanquam inutilem eiecit longè à domo.

Igitur scitis fratres, quòd sapiens vir neminem odio prosequitur, & inspiens nemi-
nem diligit. Quòd si diligit, similem sibi diligit. Vos autem charissimi, nolite mirari de
ijs, qui mihi rebelles facti sunt, propter obedientiae disciplinam. Nam inter duodecim
Apostolos vnus fuit proditor Iudas. Scitis autem, quòd etiam inter vineam rubus præ-
ter intentionem germinare consuevit, & spinæ inter rosas nutriuntur. Firmamentum
autem fidei in vos corroborari velim, tanquam legitimos & concordēs fratres. Immu-
tabilem autem & firmam fidem facio per iuramentum.

Volo

Volo enim vos de incomprehensibili, & indissolubili, & vnica fide optimè sentire. Et iuro vobis per eum, qui in natura ignis descendit in montem Sina, & per eum, qui in aqua fusione de petra durissima locutus est, & per illud verbum, quod dictum fuit in cruce ad exemplum nostrum: Eloi, Eloi, lamma zabaethani, & omnes finium terræ renes coarctati sunt per illum, qui in Iudæa à proditore venditus fuit, & flagellatus in medio Hierusalem, per maiestatem ab iniquis se conspui æquo animo ferentem, & per ineffabilem potentiam, ab hominis manu alapis cæsam, per ignem trinonymum diuinæ maiestatis, & per infinitam & solam Dei potentiam, per tres nouelli ignis substantias, quæ sunt altitudo & voluntas, in nulla re separatus sum ab vniuersa Ecclesia, neque dubitavi de Dei potentia.

Exod. 19.
Exod. 17.
Marc. 15.
Matth. 26.
& 27.

Hic locus
mancus est.

Si autem in meo templo Deum & patrem plusquam ipsius filium magnificauerim, non respiciat ad me in pietatis miserationibus. Sin ex Deo spiritum sanctum imminui, longè ab eius adpectu me tenebrosum reddat. Et nisi nunc etiam dico, sicut in principio confessus sum, mittat in tenebras æternas & caliginosas. Et si per hypocrisim hæc loquar, in gehennæ igne portio mea computetur. Si etiam adulans hæc subfeminem, in iudicio non me misereatur Dominus.

Per vestram veram vitam, qui mecum perseuerastis discipuli, & per vitam ipsius immutabilem filij Dei, marsupium Ephræm nequaquam habuit, non baculum, non peraram, non argentum, vel aurum, vel super terram alias adeptus sum possessiones. Audiui enim bonum magistrum in euangelij dicentem suis discipulis: Nihil super terram possideatis: neque cum affectu huiusmodi quicquam habui. Accedentes igitur fratres mei, pacem tandem mihi date: & dimittite me, propterea quod deficiens ab eo. Remiscamini autem me abieci in vestris pijs sanctis orationibus. Etenim in vanitate & iniquitate vitam peregi meam.

Paupertas
voluntaria
sancti viri.

Matth. 10.

In timore autem vestro adiuro vos viri sancti, & habitatores ciuitatis Edesæ, per immutabilem fidem immortalis Dei, nè obliuiscamini præceptorum meæ paruitatis, neque aspernemini, pro nihilo habentes mea verba. Nam hæc ex diuina dicta sunt gratia. Et nè permittatis me in domo Domini poni sub altari. Non enim hoc decet vermem putredinem emittentem, sed neque alibi me poni permittatis. Nam neque homo dignus habeatur templo gloriæ regni cælorum, qui contumax hoc fecerit. Vana enim gloria homini indigno nihil prodest, & cui non conuenit. Quapropter nudi omnes creati sumus, similiter etiam resurgentes, nudi sumus apparituri. Et omnes adstantes ante Christi tribunal, ibi eorum quæ in vita gessimus, rationem reddemus.

Rom. 14.

Vt quid vos igitur me afficitis honore, qui actionum appellatione me ipsum non honorauit? Qui enim seipsum bonis operibus & bonis actionibus non exornauerit, que liber hominum vita huic addita existimationi, quam non est adeptus, nihil prodesse poterit. Omne autem creatum, esse etiam corruptibile, fratres, secundum illud, quod scriptum est, per Deum audistis. Quapropter & scens dico, sicuti percepistis, dissoluitur, & corrumpitur hoc templum manufactum, & templum corporale spiritualiter suscitatur non corporale & transitorium, corruptum secundum carnis concupiscentiam, sed ipsum corporale, spirituale, incorruptibile suscitatum, vt amplius ad corruptionem nequaquam conuertatur, quando Christi tuba sonans à somno excitabit à seculo ibi dormientes. Non enim iudicij erit propter lapidea templa, neque lapides Deus iudicabit, sed templa, quæ sunt in corpore, quæ sapiunt naturam humanam, in templis continentibus vnum quæque. Dico autem: hominem secundum proprias actiones iudicabit Deus, & secundum vniuersum usque certamen & laborem, præmium etiam pro meritis reddet.

1. Cor. 15.

1. Cor. 3.

Attendite autem, charissimi, nè pannos meos tanquam reliquias monumenti gratia habeatis. Memoria enim habetis præceptum Saluatoris nostri Dei, quod acceptum ab ipso didicistis, vt ipsius reditum expectetis. Cur enim præter cetera, laborem & onus graue mihi imponitis, nè quando in inquisitionis iudicij veniam, (Non enim melior sum hominibus à seculo sanctis) & poenæ propter vos subijciar? Et redarguens meam stultitiam Dominus, dicat ad me: O Ephræm, in te plus, quam in me, homines credidere. Si enim ex te monumenta sibi suscipere velint, fortasse non crediderunt in mandatorum obseruationes, quas illis tradidi. Propterea tua magis memoria, quam mea, delectantur.

Hæc vir sanctus modestiæ causam dicit, nõ vt reprehendat reliquiarum venerationem.

Prætereà hortor vos, o mea desideratissima viscera, quemadmodum à Christi doctrina

strina accepistis, nè me inter sanctos referatis. Sum enim peccator, & minimus, & stultitiæ meæ causa timeo illis appropinquare. Si enim lignum sarmentitium appropinquat igni, vel etiam aggeritur, totum combustum ab ipso consumetur. Hęc autem non eò dico, quòd eorum societatem & coniunctionem asperner, sed respiciens ad infinitam multitudinem peccatorum meorum, horreo & contremisco. Audio enim prophetam, dicentem, quòd quidem Noë, & Iob, & Daniel non liberabunt filios suos & filias: frater non redimit, non redimet homo. Sic etiam Giezi à lepra non liberatur.

Nè quis vestrum satellitij munere fungens, in pompam progrediens, ad ostentationem me circumferat, sed super humeros tollentes me, & cursim comitantes funus curantes sepelite, tanquam opprobrium despectum, propterea quòd in doloribus die vite meæ præteriêre. Nè quis vestrum me præconijs extollat, vel etiam laudet. Abiectus etenim sum coram Deo, & meis confusus operibus. Et valde timeo, quia coram Deo sum, ut eorum aliquis, qui fari non audent. Quis enim mihi ostendat debita mea, nisi omnes horrueritis meam ruditatem? Et quę collatio putredinis cum virtute? Vel quę peccatoris, ut appropinquet iusto? Quę collatio est inter lucem & tenebras? Si enim senseritis odorem actionum mearum, omnes utique fugam arripietis, inhumatum me relinquentes, fœtorem non ferentes peccatorum. Qui autem me vestimento indutum ornato deponet, in tenebras proicietur exteriores. Si quis autem myrrha me condiet, horum pars erit in ardentem fornacem, & in ignem gehennę. Sed in mea tunica, & in meo pallio deponite me, in quibus fui toto tempore vitę meę. Nam peccatori non conuenit cultus, & vermi, & pleno putredine. Neq; lætificat, neq; exornat peccatores, qui sunt in terra, viuientium gloria. Peccator autem sum, sicuti dixi.

Nemo igitur me beatum appellet. Omnes enim meę actiones notę sunt Deo, omnesq; meę prauitates, quas gessi. Inquinatus sum propter iniquitates meas, & abiectus sum propter scelera mea. Quę enim iniquitas non est à me perpetrata? Vel quale, vel quòd in me non extitit peccatum? Quia omnes iniquitates & peccata assidue extitêre in meo mortali corpore.

Cæterum omnes, qui patrum munere fungimini, & filiorum, & fratrum, & discipulorum, viri, qui habitatis Edessam, ferte fructum iustitię vestrę, quicumq; constituitis ponere mecum quodlibet in perpetuam vestram memoriam, ut ego precio his statuto, parato ex his vase aliquo precioso, mercede conducam operarios, dignos vestro fructuoso proposito. Dico autem pauperes, & orphanos & viduas & egenos, & peregrinos, nudos, famelicos, & omnes laborantes, ut vestrum salutis monumentum fiat perfectum in regione viuientium. Nam vobis eueniet ad salutem, mihiq; computabitur voluntaria merces consilium, quod vobis dederim. Sed alia est merces, quę operibus, & alia, quę verbis datur. Maior autem est, fratres, qui dat, quàm qui accipit, sicut etiam à Domino audistis. Sicut vnusquisque vestro decreto fieri voluit, sic & faciatis. Et habeo vestram gratiam, & abundo.

Adiuro autem vos fratres per Dominum nostrum Ie sum Christum, ut omnia pauperibus distribuatur: satis mihi superq; est charitas vestra: Quia omnibus viribus me honorastis, & ego indignus sum. Verum enim qui honoratus est, ipse vobis superabundantem mercedem reddat. Et sicut audistis sapientem præceptorem dicentem: Qui recipit prophetam in nomine prophetę, mercedem prophetę accipiet. Ipse enim Christus accipiet munus vestrum perfectum: quia in Ipe propter ipsius nomen me huiusmodi affecistis honore.

Suscipiatur munus vestrum, sicut illud Noë insti, & illud antiqui patris nostri Abraham, & ciuitas vestra, in qua habitatis, benedicta sit. Ipsa enim est ciuitas, & mater sapientum Edessa, quę quidem etiam palam ex ore Domini benedicta est per suos discipulos, nostros autem apostolos, quando Abagarus rex, qui eam ædificauit, salutem dixit Domino Saluatori omnium, & Domino Christo cum misisset ex Iudæa, dicens: Audiui omnia, quę à te facta sunt, & quęcunq; passus es à reprobis Iudæis. Veni igitur huc, & meo vttere hospitio. Habeo enim hanc sanè paruam ciuitatem, quę mihi & tibi satis erit. Cuius fidem Dominus admiratus, mittens per nuncios perpetuò benedixit ciuitatem, firmans ipsius fundamenta. Benedictio illa hęc inhabitans permanebit, donec è cælo sanctus apparebit Iesus Christus filius Dei, & Deus ex Deo.

Nè quis vestrum à proposito deficiens, infructuosus recedat. Qui enim quippiam afferre

Nota tanti viri mirabilem humilitatem. Ezech. 14. Psalm. 48.

1. Cor. 6.

Hęc dicitur ex incredibili humilitate à viro sanctissimo.

Actor. 20.

Matth. 10.

Gen. 8. Gen. 15.

afferre instituerit, & illud deseret, iniusti Ananiam mortem patiat, qui voluit homines latere, & redargutus est incidens in eorum pedes.

Cum adhuc ea ipse loqueretur, vir ex illic adstantibus valde illustris, correptus à spiritu immundo, statim cecidit ad lectum, & clamans volubatur. Qui dixit ad illum: O homo dic, quod à te factum est. Et in verbi præcepto exurgens ille, respondit: Statueram (inquit) in animo meo quoddam preciosum vestimentum afferre, & tecum deponere. Quia verò vetusti, nè quicquam amplius tecum tumularem, hoc mecum ipse cogitabam, dicens: Si prorsus in ijs non deponitur, quid opus erit, vt etiam proferatur? Si autem præcipit, vt pauperibus aliquid demus, aliarum diuites rerum egentibus dabimus, quæcunque ipsis opus erunt.

Respondens autem beatus, dixit ad eum: Abi, & perfice quod te facturum decreueras. Et cum pro eo orasset, & manus super eum imposuisset, eum sanum reddidit à spiritu immundo. Et rursus admonens, dixit: Si quis cereum mihi in exitu accenderit, ipse consumatur in æterno igne. Quid enim proderit homini corruptibilis splendor ignis, qui à proprio comburetur igne? Quando enim ille terrificus apparebit ignis, illi obnoxius in eo consumetur. Satis igitur sit mihi meus dolor, neque alia mihi à vobis superinducatur pœna. Et plorate fratres mei super me. Dies enim mei in doloribus præterierunt: & ille me circumdedit laqueus, quem non animaduvertebam. Et venit inquisitor meus, & laqueis molestis vexans me, adducunt ad pœnam, tanquam satellites, & trahunt me in terram mortuorum, & regionem quam ignoro.

Obsecro te Saluator, dux meus, nè eiciens me, miserum reddas, & conterens me condemnas. Si enim dignè de ijs, quæ à me gesta sunt, perscruteris, timor vtrinque me circumdabit. Quando enim hæc omnia recensco, intolerabilis super me irruens tremor me conterit, & graui quodam conficior horrore, & comprehendor tremore propter pœnarum expectationem, quæ in illo conspiciuntur seculo, & nequaquam ferre possum. Et palam dentes mei perturbant me, illic propter dolorem stridentes.

Hortor vos, nè me cum aromatibus tumuletis. Nam neq; stultum delicia decet, sed neq; gloria inglorium, neq; alius boni odoris fumus illum, qui est putredo & terræ puluis: Sed date vaporationem fumi boni odoris in domo Dei, & pro me orate. Potius autem simul comitamini, & aromata date Deo: me autem fletibus sepelire in doloribus conceptum. Et hortor vos, vt loco suaui aromatum odoris, vestris me adiuuetis orationibus, in ipsis continuè mei memoriã facientes. Qui enim proderit suaui odor mortuo, sensu carenti? Vestra autè incensa adolete in domo Domini ad ipsius laudem & honorem: quoniã & ipse ibi inhabitat. Cur autè induis corpus corruptibile splendida & egregia veste, quæ quidè illud nequaquam calefaciet? Sed terrestre corpus relinquire ipsius matri terre, quandoquidè ex ea sine spiritu confectum est. Et illud sequitur vana gloria. Virum autem inclytum decet diuitia: Pauperi conuenit humilitas. Generosos quidem decet regnum, infimos autem militiæ consolatio, agnoscentes consolationis gratiam.

Neque me in vestris deponite monumentis. Nam neq; loculi vestrorum monumentorum ex meis me eripient captiuitatibus. Rationem autem habeo cum Deo meo habitare cum hospitibus: quandoquidem sum aduena, quemadmodum & illi. Cum illis igitur quiescere me faciatis. Quia omnis caro, fratres mei, adhæret ei, cuius est particeps. Et quilibet homo suo gaudet consorte. In cœmeterio (inquam) vbi iacent contenti corde, ibi me tumulate: vt quando Dei filius resurgere illos fecerit & reformauerit, cum illis me suscitari faciat.

Respice Domine ad humilitatē supplicationis meæ, & precor te, vt miserearis me. Dignum me reddas vnigenite fili Dei, neque iuxta ea, quæ in vita gessi, mihi retribuas. Si enim iniquitatē obseraueris Domine, Domine quis sustinebit? Si etiam secundum maiestatem tuam reddes nobis, quis in tuo iudicio misericordia dignus existimabit? Etenim (vt ait scriptura) quodlibet os obturabitur, & totus mundus Deo fiet subditus. Non hoc dico, gratiam contemnens. Dico enim ea, quæ scripta sunt, clementissime Christe: Quæ utilitas in sanguine meo, si in ignem ardentem mittor? Fac igitur mecum iuxta miserationes tuas. Et in hoc gratia tua dignoscetur pietatis. Si verò totam iudicabis terram, sicut remuneratio tua manifesta, vnus non saluabitur ex millibus, & ex decem millibus duo non redimentur.

Quid igitur? Ego enim infelix Ephraem præ dolore deficiens loquor. Sic aliquis asserens

Astor. 5.

Hic rursus ex sola humilitate, non vult sibi de sancto cereum accendi, quippe qui se indignum censet: vt etiam paulò infra, verat se cum suaui odore sepeliri.

Vult in cœmeterio sepeliri.

Psalm. 129.

Rom. 3.

ferens dicit, mortalium non fieri iudicium, sed æquabuntur iniusti & peccatores iustis & probis & veridicis: & humiles & boni, improbis & impijs. Non possunt hæc inter se adæquari. Lux enim offuscatur tenebras. *Qui enim fieri potest, ut iustus Abel fratricidæ & iniusto Cain adæquetur? Ut hoc evidentius fiat: Qui cohabitare faciet iustos & iniustos in eodem loco? Clamantes enim, intolerabiles dabunt voces. Precor te Saluator, nè exæques peccatores iustis, te oro probitatis filii: sed miserationes tuas extendere digneris super me, & super pauperes meos.*

Quod igitur priùs dixeram, dicam rursùs, neq; ab eo recedam. Quia nisi tuas super nos extenderis miserationes, nemo videbit vitam. De vno enim Deo omnino perhibetur, quod vnus sit bonus ex omnibus, qui mortale sortiti sunt corpus. Non autem quod sim peccator, hæc dico. Consuevit enim diuina scriptura ea, quæ à me dicta sunt, sparsim dicere. Quiesce ò Ephraim, angelus apprehendens me, & redarguens, mihi dicit: Continua suspiria non tibi proderunt, quando acres satellites ad te missi, non corruptentur donis. Et asperè respondens, dicit ad me: Os tuum obtura. Non enim consortes tui perditii sunt. Inter hominum generationes peccator omnes sibi similes esse existimat, & cæcus sibi ipsi similes existimat propinquos.

Accedite igitur ad me fratres, & componentes collocare me. Spiritus enim meus defecit fortiter. Et comitami me psalmis & orationibus vestris, & assiduè pro mea paruitate offerre dignemini: & cum trigessimum diem compleuero, mei memoriam faciat. Mortui enim beneficio afficiuntur in oblationibus recordationum sanctorum uiuentium.

Videtur exemplum ex particularibus Dei creaturis, veluti in foetu vitis. Vna acerba in agro, & vinum, quod in dolijs positum est. Quando igitur racemus in vite viget, tunc de statu suo mouebitur, quod est immobile in domo. Vinum mei simile intelligitur: Cæpa etiam, quæ posita est in agro, cum tempore suo virefcere inceperit, arida, quæ est in domo, germinat. Si igitur rerum foetus sic inter se consentiunt, quanto magis mortui in memorijs vestrarum oblationum oblectantur? Et si quis diceret, O sapiens, redde rationem, quare hoc ita naturaliter fiat: nosces te ipsum esse quandam creaturam Dei primitiam, & nisi exemplum compertum habeas, nisi testem tibi adducam, patienter audi ea, quæ scripta sunt. Et si quidem volueris, prudenter suscipe ea quæ dicuntur.

Seruus Dei Moyses in benedictionibus, Ruben ad tertiam vsq; generationem nonne benedixit? Si igitur non redimuntur mortui, qua ratione benedixit Ruben Moyses? Et si non est resurrectionis memoria, audi quid Paulus dicat: Si prorsus mortui non resurgunt, cur baptizantur pro mortuis? Qui enim erant sub lege, ad expectationem resurrectionis in mysterio oclusi detinebantur in fidem, quæ reuelanda erat. Sicut legisti, quod in oblationibus diuini cultus sacerdotes in lege mundabant, & qui in bello in iniquationibus vulnerati, pleni actionibus erant inquinatis, ijs quæ scripta erant, tenebantur: Quomodo non magis noui testamenti sacerdotes Christi delere possunt, quum verisimiliter debita iam præterierint in sanctis oblationibus, & suarum precationibus linguarum?

Quum autem ad memoriam faciendam accesseritis, cauetè fratres, nè quis in sancta peccet, sed attentè, & reuerenter, & humiliter, & sanctè, & purè inuigiletis. Non quia grauiori damnatione dignum existimatum sit peccatum, propter lubricam carnem commissum, supra cætera. Siquidem sunt longè hoc grauiora. Sed hoc mihi impendit miserabile, nè quando pro memoria, honorum gratia pro vobis rationem reddam Deo meo. Fortassè enim in iudicio obijciet mihi hoc: O Ephraim, horum omnium author fuisti tu, ut potè qui congregaueris eos ad lasciuendum. Scriptum est enim: Adulteros & mœchos iudicabit Deus.

Et quid dicemus in hoc, fratres mei charissimi? Quod antea dixi timore detentus, & nunc dicam, quod scilicet quem Deus iudicabit, venia dignus existimatur. Iudicati autè à Dño corripimur, nè cū hoc mūdo iudicemur. Et hoc dicente Apostolo: Sicut enim parum fermenti totam massam corrumpit, sic malorum cogitatio diffusa, cõburit totum corpus. Et quemadmodum ferri rubigo ipsum consumit, sic etiam ex hominibus peccatum perpetratum repugnat grauioribus eorum institutis & moribus, & perpetratum consumit corruptens eos, qui ipsius adimpleuere viam. Qui autem ipsum non perpetrauerit, est veluti

Gen. 4.

Nota quæ
hic de obla-
tionibus &
dictricel-
mo &c. di-
cuntur.

Nota defu-
tos obla-
tari memo-
rijs nostra-
rum obla-
tionum.

Deut. 33.

1. Cor. 15.
Galat. 3.

Hebr. 13.

1. Corin. 11.

veluti permanens paradifus, & poftquam manferit in quodam diuerforio, abit, fimili modo moratum apud eum aliquandiū exilium recedet. Præterit enim hoc mortale corpus, & induit immortale & cælefte. Quando corruptionis periculum fecerit, tunc strenuè incorruptibile refurget, omnis corruptionis expers.

Eccè clara & potens Ecclefiæ lucerna Paulus, ex vobis imbecilles his alloquitur verbis, & dicens afferit: Quod feminatur in corruptione, colligitur in incorruptione. Sed enim huc agite. Quod mihi relinquatur, difcipuli, fitis benedicti in fortitudine boni paftoris, & magiftri fancti Domini noftri Iefu Chrifti, qui quidem eft Deus ex Deo. Et ego quanuis non fim vt Noë, vos tamen fitis benedicti, & efficiamini vt Sem & Iapheth. Et ego quanuis nō fim ego Melchifedech, at vos efficiamini vt Abraham. Et quanuis non fim ego vt Ifaac, vos tamē accedētes, fitis benedicti vt Iacob. Et quanuis nō fim ego Moyfes, vos fitis vt Iefus Naue. Et quanuis non fim ego vt Elias, petentes vos cum duplicem recipite fpiritum, vt Elifæus petijt. Veniam autem ad vos, mei difcipuli, veftri caufa. Abba vir admirabilis, Chriftus magnificet monumentū tuum, & fiat perfona tua pro angelos maieftatis Dei: Et fita fimilis magno Moyfi, vt omnes infpicientes intelligāt, quod ſeruus es Dei electus. Et tu Abraham, quia libens adhæfifti mihi, Deus Abraham exaudiet te in orationibus & precationibus, & priuſquam aperias os tuum, illud implebit ſapientia & intellectu. Sicut dicit Propheta: Aperi os tuum, & implebo illud.

1. Cor. 15.

Gen. 9.

Gen. 14.

Gen. 27.

Deut. 31.

4. Reg. 2.

Pſalm. 80.

Simeon, exaudiat te Deus, & in ſupernam ciuitatē ingrediaris. Impletur eius Eccleſia, ſicut poculū mixtum populorū non credentium in ſaluationem. Ingrediantur ſponſe in viſionem tuam, incluſæ doctrinam tuā. Quarum quidem ſponſe ſunt matres, clauiſe verò in iugo aduerſarij detinebantur. Cū veniſſet autē Chriftus, has obſcurauit, audientes à te parabolas prudētia, vt perciperent à te doctrinā vitę ſpiritus ſancti. Conſequentur à te ſalutem ſapientium: & ſicut ſapientis medicus in parabola inopum, ſic in creatura auditus tuus percurrat. Maras vir Galileus, manſuetus non natura, ſed libera voluntate, tanquam certans in ſpe Dei, in meis adiuiſti me paſſionibus. Ipſe igitur Deus reddat tibi mercedem tuam inter pios, quam accipies cum ſanctis omnibus.

Zenobius vir Zigaræus, vir exercitatus, inter fortes bellator, fermo tuus fiat tanquam ignis, & conſumat iniquorū multitudinem. Et ſicut flamma pertransiens ſyluas condenſas, ſic diſciplina tua iſpoſ inſequetur. Sapienter etiam doctus ſis quancunque Dei ſcientiam. Et vt Daud illuſtris aduerſus ſcleratum Goliath declaratus eſt, tu etiam parta victoria, vinces errantium animas. Induere armaturam ſanctorum, galeam ſpem ſalutis, forte ſcutum ſanctorum: quæ ſanctorum armatura, eſt ſpiritus ſanctus, & ipſorum roboris galea, eſt digitus Dei: fit tibi comes & auxilium, quod nunquam in aliqua re deficiat.

1. Reg. 17.

Væ tibi Apollo, mater tua ex mulieribus maledicta. Væ ventri, qui te peperit, quia perditionis omnium hæreſum factus es particeps, & quamlibet extremitatum ingrederis ianuam. Opera ſunt enim cuiuſlibet laboris tui. Denudatus, proiectus factus es à gratia, tanquam Iudas proditor, & ex omnibus ipſius ſtudijs conſuſus. Columna enim huius ſedes eſt, quam dereliquiſti. Horribilem autē finem oſtendet in corpore tuo ipſe, qui cælum ſuſtinet, & in quo quidem cuiuſcunq; creaturæ natura poſita eſt. Nam queſlibet creatura in ipſo fundata eſt, mare & eius plenitudo. Conſiſus eſt etiam in arundine fracta, derelinquens Chrifti baculum, quod infirmos conſolidat, & quamlibet medicatur paſſionem, & animarum, & corporum.

Igitur vir perditæ, quia voluiſti congregationes Dei eccleſiarum, à ſpiritu ſanctiſſimo congregatarum, perdere, ex ea, quæ ſub cælo eſt, extinguetur memoria tua, & non inuenietur in libro viuentium. Quia dereliquiſti vinum vitæ, hoc eſt, ſanguinem Chrifti, & panem cæleſtem, hoc eſt, corpus Dei & Saluatoris noſtri, & comediſti cibos victimarum ſcedatarum, & bibiſti facem peccatorum, fel turbidum.

Verbum Dei, & filius patris, in quem os tuum impium inſultauit, ſubtili inquiſtione exquirat à te ipſo exprobrationem in ſe factam, & ſimiliter ab omnibus hæreſibus, Ariianis, inquam, & Manichæis, & Catharis, & Ophitis, Marcioniftis, Eunomianis, & Euchitis, & Cauchitis, & Paulianis, & Vitalianis, & impuris Borianis, & ab omnibus reliquis nefandis, qui lignis & lapidibus ſacrificant, & ſoli, & lunæ, & augures, & aſtronomi, qui ſegregati ſunt diuerſimodè aduerſus diuinam maieſtatem æternæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus ſancti.

Execratur hæreticos.

Bene-

Benedictus, qui elegit catholicam ipsius Ecclesiam, veluti sanctam agnam, quam lupus depopulator non contriuit, & immaculatam columbam, quam nunquam apprehendit insequens opprimendi causa, & eò cucurrit venator accipiter. Nam poculum in manu Domini est vini sacculenti: & ex eo bibunt omnes apostata Christi, diuifores sancta & omni principio carentis Trinitatis, & veritatis hostes: Iudaeorum, inquam, genus, quum bibissent euomuerunt, & immaniter impetum fecerunt aduersus Saluatorem nostrum Christum. Et nihil mirum. Siquidem rabidus canis, quum furore percitus est, proprium mordet dominum. Nos vero glorificabimus exaltatum Deum omnium, cui appropinquare nequeunt apostatarum germina. Nam si illis fuisset aliqua opinionis ratio, quod in caelum ascendere possent peccatores, omnino dissentientes, ibi etiam discordiam disseminassent in domo pietatis in caelestibus tabernaculis: quemadmodum priscis temporibus horum Maiores in Chalanis turris adificatione, omni studio in caelum ascendere contenderunt, & a gratia repulsi sunt: ignari quid agerent, ac frustra iniquè agentes, posteaquam incomposita separatione diuisi sunt omnium eorum lingua. Si igitur eos, qui hoc facinus ausi sunt, tam vehemens inuasit calamitas, volentes ascendere in chorum caelestium sanctorum, & vigilantium diuersorum, & merces eorum sic manifestè in eorum capita recidit: quanto grauiore supplicio digni iudicabuntur, fratres, qui apostasia separationem cogitant disseminare in cordibus hominum, aduersus Deum patrem & spiritum sanctum?

Mea igitur praecepta considerate discipuli mei, & nè à catholica desciscatis fide, quam & ego à pueritia acceptam, immobilem seruaui, neq; ab illa deflectamini in aliquo schismate. Si quis autem dubitauerit, & separatus fuerit contra Deum, & sanctam eius Ecclesiam, spirans & viuus in inferno detrudatur: particeps etiam hereditarius maledictionis Cain, gemens super terram & tremens erit. Et quicumque patre filium minorem fecerit, inhumatus & ipse pariter in terram descendat. Qui verò disenserit aduersus spiritum sanctum, hic in iudicio misericordiam non consequatur. Et si quis separatus fuerit aduersus catholicam Ecclesiam, leprosus fiat, haud secus ac stultus Giezi. Quicumque reliquerit rectam fidem, suspendatur iniquitatis funiculo proditoris Iudae. Et quam ego noui fidem, hanc accepi ab Apostolis sanctis, hanc didici, & ipsicum hanc à Deo percepissent, omni creaturae praedicarunt. Intolerabilis igitur & euitanda iniquitas est, in Deum blasphemia, cuius escam fugite o mei discipuli. In Deum enim prorsus apostasiam praedicatis, qui blasphematis, utpotè emouens fundamentum verbi fidei. Nosque graui mole oppressi, erigere nos non possumus sub ea, quae serui est carne, veluti sub pedagogo constituti.

Nè igitur addamus nobismetipsis peccata propter iniquitates nostras. Expectationem autem habeo spei in hoc, & consolationem coram Domino, quod nunquam in tota vita mea Dominum maledictis incessi, & sermo stultus non exiit ex labijs meis. Qui enim oderunt te Domine, perfectè odio habui, & inimicos tuos prorsus abominatus sum. Eorum quae dico, fratres, memoriam insigite in cordibus vestris. Nam eorum mihi ab initio author extitit Deus. Et hoc opus in Deum agricolationis vobis esto, ut vigilas assidue, cantusque & ieiunia & fidem diligatis: Speretis atque expectetis Dominum omnium, & Saluatorem nostrum Christum.

Habere nos oportet praeterea hospitem suscipiendorum curam. Nam qui peregrinum suscipit, prorsus is Deum ipsum suscipit. Videte nè quis peregrinum hunc appellet. Sed singuli ex vobis, potius estote proprium alter alterius membrum. Et estote maxime in fide constantes, cauentes ab aduersarijs, ab ijs, inquam, qui contraria vobis operantur, vaniloquis deceptoribus. Quod quidem Apostolus etiam docere non neglexit, sic dicens: Scientes, quod post discessum meum venient ad vos lupi graues, non parcentes gregi, loquentes peruersa, ut auellant discipulos post se. Et alio in loco: Qui venient ad vos in vestimentis ouium, cum sint ipsi lupi rapaces: verba quidem dulcia habentes, cor autem plenum felle & amaritudine. Et veste quidem induti lugubri, cum sint ipsi discipuli ab initio decipientis nos diaboli. Quapropter & illius sunt zizaniorum femina.

Omni igitur cauentes diligentia, fugite horum consuetudinem. Hoc autem perspicuum do vobis exemplum, quod vos etiam scitis: Quod quilibet peregrinus si stans inuentus fuerit in loco regio, licet nihil mali visus fuerit perpetrasse, nihilominus ut remera-

Pfal. 74.
Heretici,
apostatae
Christi.

Gene. 11.

Deesse videtur,
† &
filium,

Gene. 4.

4. Reg. 5.

Pfal. 138.

Hospitalitas
sedanda.

Acto. 20.

Matth. 7.

Matth. 13.

merarius malè plectetur, & in iudicium ductus, correptione corripietur illa, quæ est secundum leges, tanquam peregrinus huiuscemodi loci. Nè igitur stertis in confesso vanitatis eorum, & nè inuestigetur viam cogitationis eorum. Nihil enim interest, vtrum cum dæmone quis habitet, an cum viro inconstanti & iniquo. Adscitus enim in contubernium dæmon, timens aufugiet, eò quòd non possit manere, vbi Christus contra illum nominatur.

Tu verò ò homo cum foris in Christi corpore sis, si intus etiam in spiritu eius es, perfectus homo es Dei. Quoniam vir, qui non accepit baptismum, similis est cuidam domui paratæ regi, quam neutiquam habitauit rex. At si adiuraueris iniquum & infidelem, dupliciter hic vteret sua malitia, neque de insania sua quicquam remittet. Adiurari autem potius possunt scelesti dæmones, quam persuaderi iniquitatis filij. Siquidem dæmones fatentur: Tu es Christus filius Dei. Et vide obstinatos & amaros eorum mores. Princeps apostasiæ eorum exclamat, & dicit: Quid nobis & tibi Iesu fili Dei? Et ipsi negant assidue. Si ergò fieri potest, vt sterilis salix in loco arido germinet, fieri etiam potest, vt apostata aliquando erudiat. Consilia enim mentis elatè loco suo humiliabuntur, quemadmodum Prophetæ videtur Esaiæ, dicenti: Omnis mons & collis humiliabitur, & erunt praua in directa, & aspera in vias planas.

Si igitur sterilis salix in aspreto germinabit vnquam, propheticus etiam sermo confirmabitur vobis. Et ijs plura contingent. Et accedent spontè iniusti ad discendam veritatem. Sicut verò coruus albus nunquam fiet, ac si is inalbuerit, malus etiam efficietur bonus, & accedens, quòd rectum est discet. Euenit autem aliquando, vt hyberno tempore cadente niue, aliquandiu candens apparuerit coruus, tametsi suapte natura is niger esset. Cæterum vbi sed ad volatum incitauit, tota à se niue excussa, eodem, quo prius colore apparuit. Similes huic sunt peccatores. cum enim ad breue tempus compuncti ostēderint pœnitentiæ temporariæ fructus, territi ex comminatione futuri iudicij, propter eà quòd in proposito stabiles nō permanferint, haud ita multò post omnium obliti, in pristinum suorum vitiorum detrahuntur locum.

Audite præcepta mea discipuli, eaque assidue memoria tenete. Neque excedatis à via veritatis, neque monita mea fugiatis. Quum autem bella audiēritis, & tumultus in creatura, scitote, quòd in ianuis adest. Et spem vestram constanter retinete. Scriptum est enim, fore vt omnia fiant, quæ in ea scripta sunt. Cælum enim (inquit) & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt. Iota quoquè vnum, atque vnus apex de lege præterire non poterit: Quemadmodum magister noster iurauit per semetipsum, & dixit. Scitis autem eum veracem esse, & nunquam mentiri. Vt igitur ad stare valeamus ipsi immutabili iustæ sententiæ iudici, operam demus, vt nosmetipsos per bona opera in patientia confirmemus.

Interim autem dum hæc cum lachrymis præciperet & mandaret beatus vir, & vniuersa ciuitatis multitudo circumstaret ac fleret, mulier quædam nomine Lamprotare, filia magni Aristidæ, summotam hinc inde turba virorum & mulierum, procidit & ait illi: Per Deum tuum, quem à iuuentute tua ad senectutem vsq; dilexisti, permitte mihi ancillæ tuæ, vt minutum loculum, quemadmodum mandando adiurasti nos, faciam, atq; in eo venerabiles tuas reliquias reponam. Porrò ille probato illius proposito feruore, dixit ad illam: Mulier, vade: fac quemadmodum statuisti. Et alias hoc volentes facere, nè impedias. Ex marmore autem caue, nè mihi facias monumentum. Nihil enim mihi proderit vana gloria.

Mandatum autem hoc grauissimum mando tibi, quod vide vt serues. Nè sed eas omnino in lecticis. Neque enim pium vel fas est, vt homo cervicem ad lecticam reclinet, & satellites circumferant super humeris perniciosum nobis & mortis authorem. Siquidem Christum, ad cuius adorationem venis, ipsum iugo subijcis. Nunquid non audisti & legisti, quòd cuiuslibet viri caput est Christus? Et quum quid alicui metiris, memento resurrectionis, & actionum nostrarum retributionem fore nobis à Deo. In qua enim quis metietur mensura, eadem remetietur illi. Fortè & ipsum Deum audisti dicentem: Quemlibet iuxta vias vestras iudicabo vos, & secundum studia vestra, domus Israël, Viuo ego, dicit Dominus.

Tunc iurauit puella coram circumstante populo, dicens: Per Deum, cui constanter seruisti à iuuentute tua ad senectutem vsque, in posterum non ingrediar lecticam, &

Viradi he-
retici.Luc. 4.
Matt. 8.
Luc. 8.

E sai. 40.

Luc. 21.
Matt. 5.Vides san-
ctorum re-
liquias esse
venerabi-
les.

1. Cor. 11.

Matth. 7.
Ezech. 18.

non subibit homo gestaturus læticiam meam. Quòd si mentita fuero, veniat rompha a resolutionis in illa hora in iuuentute mea, & in æternum ignem gehennæ portio mea cum iniquis computetur. Et si mandata tua transgressa fuero, in exemplum ostendar coram Christi Ecclesia.

Beatus vir respondens, dixit ad illam: O filia, antequàm moriar, benedicam tibi secundùm desiderium tuum. Non deficiat ex semine tuo sanctorum doctrina vsque in secula. Quam venerit Christus ad mutandum cælum & terram, ipse inscribet memoriam tuam in libris viuentium in regno cælorum. Et pax Dei, quæ sanctos coronat fertis immaculatis, præmium tribuat tibi. Quoniam Deo & Patri gloria, & filio adoratio, & sancto spiritui maiestas ante omnia secula, & nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

VITA S. BRIGIDAE VIRGINIS E SCOTIA, PER F. LAURENTIUM

Surinm reddita paraphrasticòs.

I. FEBRUAR.

Parentes S.
Brigidae.

Non potest
ferre cibos
magi.

Claret mi-
raculis.
Liberalis
est in ino-
pes.

Pater eam
vult ven-
dere.

Abhorret à
nuptijs.

VIT apud Hybernos vir quidam, Duptacus nomine, genere Laginensis. Is ancillam Brotsech (ita enim vocabatur) bonis præditam moribus emit: sed eius impudico captus amore, ad suam explendam libidinem ea abusus est. Vbi autem coniunx illius animaduertit eam gestare vterum; magno animi dolore consternata; dixit marito: Eijce, & accepto precio vende ancillam hanc; nè meæ proles ab illius futura sobole profligetur & indignum aliquid patiantur. Accepit hoc grauius maritus; & moras ne cæns; coniugis distulit votum. Accidit interim, vt duo episcopi sanctitate venerabiles, ad Duptaci venirent eedes;

è quibus alter dixit eius vxori; Non te malè habeat, quòd ancillam vides tuis in ædibus; illius enim proles tuæ stirpi magno erit ornamento. At cum illa nihil de suo animi furore remitteret, compulsus tandem maritus, cuidam mago ancillam vendidit: in cuius domo quidam vir sanctus nocte orans, vidit puellam Brigidam imminentem globum igneum; idque manè illi mago indicauit. Fastidiuit autem sancta puella cibos magi; & quotidie per vomitum sumptam escam reijciebat. Animaduertens id magus, ait; Ego homo impurus sum; porro hæc puella plena est spiritu Dei; & idcirco non potest cibos meos capere. Itaque vaccam vnã dedit S. Brigidae, cuius lacte à teneris annis vitans, bonarum rerum studijs se dedit; pudicitia & sobrietati semper intèra; atque in dies virtutum capessens incrementa; adeo vt etiam signis & miraculis edendis admirabilis haberetur. Pascebat autem magi vaccas; & quicquid ex lacte colligere poruit; liberaliter in pauperes & inopes contulit. Vbi verò magus in magno vase parum butyri vidit; animo valde commotus est. Cernens hoc sancta Brigida, totam se conuertit ad rogandum Dominum; qui sua virtute vas illud totum butyro compleuit. Quo miraculo obstupefactus magus, in Christum credidit; vaccasque duodecim puellam donans; liberam illam cum matre ad Duptacum remisit.

Illa igitur ad patris reuerfa domum; non valde grata ei fuit, quòd auferret quicquid possit; & pauperibus clam elargiretur. Ea itaque re permotus Duptacus, obtulit eam regi emendam. Dixit autem rex Brigida; Cur tulisti gladium patris tui, & cum pauperi dedisti? Respondit Brigida; Ego verò Christo illum dedi. Et certè si & te dominum meum regem & parentem meum Deus à me peteret; modò possem; ambos vos cum omnibus facultatibus vestris illi darem. Quibus auditis, rex ait Duptaco; Filia tua, vt video, longè maior est, quàm quæ vel abs te vendi, vel à me emi debeat; deditque virgini gladium, quem daret patri suo loco illius, quem abstulerat.

Accidit deinde, vt ab amicis ad ineundum coniugium multis modis vrgeretur. Sed cum illi sorderent amplexus hominis mortalis & corruptibilis præ desiderio & amore Iesu Christi sponsi immortalis; rogauit Dominum, vt turpem & deformem ipsam efficeret, atque ita ab eius appetendo coniugio omnes absterrentur. Mox exaudita est, & oculus eius crepuit; & instar aquæ liquefactus est. Tum verò permillum est ei nuncium

remit-

remittere precibus omnibus; & Christo se virginem consecrare. Itaque tribus assumptis puellis, abiit ad Machillam episcopum, sancti Patritij discipulum; qui ut eam conspiciat, vidit columnam ignis supra caput illius. Perlectis autem precibus, Brigida virgo submittens caput, pedem altaris ligneum sua manu contigit, & mox lignum illud viriit; & oculus eius sanitati est restitutus; cum velum accepisset.

Accipit fas-
trum vela-
men.

Longum est enarrare, quæ per illam Dominus efficere dignatus est in testimonium cæmæ sanctitatis eius; mira & stupenda opera. Coxit quandoquæ cerenissimam ex materia exigua, cum Pascha aduentaret; eamque coctam, per decem & octo vicinas distribuit ecclesias; ijsque omnibus per octo Paschæ dies abundè suffecit. Eodem Paschate quidam leprosus ab ea vaccam sibi donari petijt. At illa cum vaccam non haberet; sic ei locuta est; Vis, rogemus Deum, ut te hoc lepræ morbo absoluat? Tum ille; Nihil verò est, inquit; quod ego magis velim & optem. Mox sancta virgo aqua benedicta corpus eius adpersit, & abcessit lepra; illeque Deo, ut par erat, gratias agens, cum sancta virgine ad supremum vitæ permansit diem.

Parùm ce-
reuisiæ mul-
tis sufficit.

Curatur le-
prosus.

Duæ virgines paralyti vexate, à S. Brigida aquam benedictam cum sale accepere, ijsque vix, sanas se viderunt; & in Dei laudes proruperunt. Duo Britones oculorum lumine destituti, leproso ministro illos ducente, ad ostia ecclesiæ eius peregrè venerunt, eiusque precibus salutem sibi restitui precabantur. At illa iussit eos parumpè expectare; cibumque in domo hospitali sumere, donec ipsa Domino pro illis preces offerret. Illi verò indignatione commoti, Tuæ, inquit, gentis agros sanas; nos autem tanquam aduenas & peregrinos negligis. Illa audito hoc conuicio, exit ad eos; & aqua benedicta in illos adpersa, cæcis lumen, leproso corporis munditiam restituit.

Paralyticæ.

Duo cæci &
leprosus.

Virgo quædam ab illa inuitata cum mensæ assideret, S. Brigida dæmonem illi propè assidentem vidit. Ait autem virgo; Vellem & ego, modò possit fieri, videre illum. Non est isthuc, inquit Brigida, impossibile; sed prius oculos consigna tuos, ut eius adspicere queas. Illa signo crucis munit oculos; videt satanam aterrima specie, immani & vasto capite; & per foramina & rimas omnes capitis flammam fumosque erumpentes. Tum Brigida, Loquere, ait, nobis dæmon. At ille; Non possum, inquit, tibi loqui sancta virgo, nec tamen tua iussa contemnere; quandoquidem tu præcepta Dei non contemis; & pauperibus ac infirmis quibusque affabilem te præbes. Cur verò, ait S. Brigida, huc accessisti? Apud virginem hanc, inquit, demorandi mihi & spatium & opportunitatem præstat eius desidia & torpor. Conuersa ad virginem S. Brigida; Vide nunc, inquit, quem tam multis annis apud te foueris; atque ex illa die liberata est virgo ab illo nequam spiritu. Quædam mulier poma attulit sanctæ virgini Brigidæ; simul autem accedebant leprosi; stipem ab ea emendicantes. Iussit ergò poma illa dari miseris. At mulier id audiens; poma ad se retraxit, dicens; Non leprosis hæc mala attuli; sed tibi & virginibus tuis. Displicuit id sanctæ virgini; aitque ad illam; Non rectè facis; dum hoc misericordiæ officium impedis. Itaque arbores tuas noueris æterna sterilitate damnatas. Abijt mulier; & ecce hortum suum, quem pomis plenum reliquerat, vacuum inuenit; & deinceps perpetuò sensit sterilem.

Arbores ste-
rilesunt.

Fœmina quædam filium ex ipsa natum, ex episcopo Broone, qui S. Patritij discipulus fuit, concepisse se sceleratissimè mentiebatur. Cum ille verò ab hac culpa alienum se affirmaret; S. Brigida mulierem accersiri iubet; eique dicit; Ex quo infantem hunc sustulisti? Respondit illa; Ex episcopo Broone. Mox sancta virgo ori eius signum salutaris crucis impressit; procacisque caput cum lingua intumuit. Porro S. Brigida infantis consignans linguam, ait; Dic nobis, infantule; quis est tuus pater? Stupenda res; aperit os infantis, qui quondam Balaam asinæ loquendi præstitit facultatem; aitque paruulus; Episcopus Broon non est parens meus; sed deformis ille & vilis homuncio; qui in populo extremo sedet loco. Itaque omnes Deum laudant; & mulier agit poenitentiam. Dæmoniacus quidam ad sanctam virginem adducendus erat. Vbi id sensit malus dæmon; in terram se prosternit, dicens; Non me patiar ad illam adduci. Nosti, inquit, vbi illa degat? Equidem noui, ait; nec ibo illuc. Cum igitur hominem obsessum loco mouere non possent; miserunt quendam oratum sanctam Brigidam; ut ad liberandum miserum accedere non grauaretur. Venit illa; & cum procul adhuc abesset, eius præsentiam ferre non sustinens impurus spiritus; fugit ab homine.

Num. 22.
Infans lo-
quitur.

Dæmonia-
cus libera-
tur.

Filia cuiusdam principis Deo perpetuam vouerat virginitatem; sed pater inuitam

compulit inire coniugium. Vbi tempus nuptiarum aduenit, essentque iam instructa epulæ; puella fugiens, ad S. Brigidam se recepit. Eam verò pater insecutus est: cuius equitatum vt vidit S. Brigida, signum crucis terræ impressit; & omnes illi cum suis equis instar statuæ mansere fixi & immobiles. Sed patre respiciente, & agente penitentiam, soluti sunt: porro puella, relicto seculo, Christo se, vt erat pollicita, virginem consecrauit.

Multa edit miracula. Multos sancta virgo claudos, leprosos, dæmoniacos, varijsque affectos morbis curauerat; cum ecce veniunt ad eam duo leprosi; cum lachrymis ipsam rogantes pro corporis bonâ valetudine. Orauit virgo pia; & cum aquam benedixisset, iussit vt se inuicem illa aqua abluerent. Lotus vnus, sanus effectus est: cui cum diceret sancta virgo, vt socium lauaret; & ille suam iactans sanitatem, alterius lepram contingere nollet, sensit mox diuinam vltionem; totoque corpore lepra percussus, socium suum vidit benè sanum & incolumem: siquidem illum sancta Brigida mundarat.

Vehebatur quandoquæ curru sancta virgo; & auriga petebat copiam ducendi currum per agrum hominis cuiusdam, quâ tum sepe illum muniebat. Quâuis autem S. Brigida aurigam iuberet discedere ab agro, cum vir ille transeundi copiam negasset, tamen auriga cœptum vrgebat iter; sed repulsus est à viro, illius equos verberante. Porro non dormitauit vltio diuina; quæ illum miserum & durum hominem repente extinxit.

Rogauit Duptacus, pater sanctæ Brigidæ, vt ad regem Laginensium accederet; & peteret vt gladius, quem iam suprâ diximus ab illo rege datum fuisse Brigidæ, vt illum Duptaco daret, perpetuò posset apud ipsum Duptacum permanere. Abijt virgo sancta ad regem; & petijt non solum gladium, sed etiam vnus è seruis regijs manumissionem. At autem ad illam rex; Si ego tibi præstitero quæ postulas; quid mihi datura es? Respondit Brigida; Si vis, vitam æternam dabo tibi; oraboq; Dominum, vt posteri tui semper regiam obtineant dignitatem. At ille; Vitam, inquit, quæ sub aspectu non cadit, nõ appeto; nec mihi curæ sunt filij, qui post me futuri sunt. Alia verò duo mâlim, vt mihi liceat in hac vita, cuius amore teneor, in multam æratem degere; & quodcumquæ bellum suscepero, in eo victorem euadere. Etsi autem hæ preces hominis erant valde huic mundo dediti; at tamen sancta virgo; Quæ petijsti, inquit, pro voto dabuntur tibi. Non multò post cum paucis ille contra multos pugnam inicitrus abijt; & cum S. Brigidæ implorasset patrociniũ, ab hostibus victor reuersus est.

Animus regis planè dedit huic mundo.

Accepit quandoquæ è manu episcopi sacrosanctam Eucharistiam; & ecce videt in calice, quem puer episcopi tenebat, deforme portentum, videlicet hirci vmbra. Itaque noluit è calice illo bibere; & quid vidisset, indicauit episcopo. Tum verò episcopus ait ad puerum; Ecquidnam fecisti? Da gloriam Deo; & ingenuè confitere. Ille igitur confessus est se furto abstulisse vnum ex hircis illius, eiusque partem comedisse; cumq; animi dolorem & poenitentiam lachrymis testatus esset, vocata Brigida, nihil iam hirci in calice vidit. Erat inter puellas eius quædam turpi capta amore viri cuiusdam, in quem oculos incautè coniecerat, qui illius itidè impuro tenebatur amore; iamque pollicita erat, se certo tempore ad illum venturam. Itaque vbi sensit Brigidam sese quieti dedisse, surrexit è lecto; & libidinis accensa flammis, cœpit miro quodam cogitationum tumultu exagitari. At tamen præpotentis Dei & sanctæ Brigidæ timore retenta, obnixè Dominum precabatur; vt in tanto periculo, tantoque salutis sue naufragio ipsi opem ferre dignaretur. Incidit tandem menti eius salubre consiliũ; accensoque igniculo, illi pedes admouit, ignibusque extinxit ignem; & ardorem libidinis corporis dolore superauit. Nihil verò horum latebat S. Brigidam, cui diuinitus erant omnia reuelata; tacuit autem, vt puellæ posset constantia probari. Porro manè illa sanctæ Brigidæ aperuit quid fecisset; audiuitque rursus ab ea; Quandoquidem hac nocte egisti viriliter, & pedes tuos adussisti, neque libidinis ignis in hac vita nocebit tibi, neque gehennæ flammis comburèris; moxque eius pedes adeò sanauit, vt nullum aduersionis vestigium in eis appareret.

Puella egregiè extinguit libidinis flamas.

Miraculũ.

Messis tempore quodam die manè vsque ad vesperum tanta vis imbrum è celo ruit, vt nulli messorum quicquam in demetendis frugibus possent efficere: solius Brigidæ messorum ne pluuiæ quidem gutta attigit. Puerum ab ipso matris vtero cæcum suis precibus illuminauit; aquam mutauit in cereuisiam, sitientibusque leprosis abundè potan-

Item aliud.

Plura alia.

porandam obtulit lapidem edito crucis signo in salem conuertit, & indigenti hilariter dedit.

Erat vir quidam incredibili ingluuie, & ingenti corporis robore. Oravit pro illo S. Brigida, & viribus quidem corporis nihil detractum est, sed ad communem hominum ceterorum edendi bibendique mensuram redactus est. Reus quidam ducebatur ad supplicium. Eius miserta sancta virgo, rogauit Dominum, & diuinitus accepit argentum, quod cum regi obtulisset, misero illi vitam impetrauit. Daria virgo oculis capta, sancta Brigida dixit; Benedictionem impertire oculis meis, vt pro voto liceat mihi cernere mundum hunc visibilem. Fecit Brigida, vt erat rogata, & illa statim vidit. Verum præ mentis interiori luce, mundi huius lumen fastidians, rursus oravit S. Brigidam, vt iuberet pristinam in eius oculis recidere cæcitatem, ita dicens; Tanto quique maiori Dei præsentia perfruitur, quanto huic mundo absentior est. Oravit denuo sancta Brigida, & mox illa videre desijt. Mulier nobilis è Scotia, filiam habuit à natiuitate mutam. Eam cum esset annorum duodecim, duxit ad S. Brigidam, quæ appræhensa puellæ manu, ait; Vis Christi amore corporis seruare integritatem & virgo permanere? Nesciebat verò puellam esse mutam. Vt autem mater eius dixit, eam respondere non posse, ait Brigida; Ego verò manum eius non prius dimittam, quàm illa mihi responsum reddat. Mox puella ita locuta est; Faciam, quicquid iusseris. Permanfit igitur virgo, & præterea vsque ad supremum vitæ diem nulla fuit illa eloquentior. Fluuium quendam sancta Brigida suis precibus aliò auertit, qui etiam vsque in præsens tenet cursum illum. Aues & anates sæpè ad se accersitas, manu palpare solebat, & inde rursus dimittere.

Ingluuiem hominis sanat.

Cæca illu- minata, rursus vt redeat cæcitas, optat.

Muta loquitur.

Nouem viri inter se nefanda coniuratione conspirarant in hominis cuiusdam necem, quem Calendis Iulij perimere constituerant. Multum apud illos egit sancta virgo, vt ab immani scelere illos reuocaret. Sed cum verbis nihil efficeret, ad precandum pro illorum obsecratione Dominum se contulit. Vident igitur illi speciem hominis, quem insestabantur, & existimantes illum esse, gladijs & hastis confodiunt, reque peracta tanquam post triumphum cum cruentis armis, redeunt ad Brigidam, à qua cum se non hominem, sed phantasma iugulasse didicissent, ad sanitatem & meliorem mentem se receperunt. Nimij operis fuerit, singulatim referre res gestas omnes huius admirandæ virginis. Tandem post multos pro Christo susceptos & exantlatos labores puellam alunnam suam ad se acciuit, cuique sui obitus indicauit diem, quo adueniente, felicem Christo spiritum reddidit anno salutis 518. vt habet Sigebertus, vel 522. vt apud Marianum Scotum legitur, qui eam scribit in Hybernia diem suum obiisse.

Felix obiit S. Brigida.

VITA S. SEVERI RAVENNATIS EPISCOPI,

EX VETVSTO QVODAM MANVSCRIPTO CODI-

ce, mutato stylo descripta per F. Laur. Surium? idq; strictius atq; comprehensius; plerunquè etiam paraphrasticòs.

SEVERVS insigni Italiae oppido Rauenna ortus est, 1. FEBRUAR. testq; de illo dici, quod de beatissimo Pontifice Gregorio; Patria S. Se-
Vnde genus duxit, summum conscendit honorem. Mori ueri.
bus valde inculpatis vixit, plenus columbina simplicitate; Tob. 4.
& quidem cum S. Tobia pauperem gessit vitam, sed erat diues in Christo, illius diuino timori semper inhaerens. Vxor
rem duxit, & cum ea castum coluit matrimonium, victum
quotidianum suo sibi labore parans. Textorem enim fuisse, veraci relatione constat. Accidit interea, vt Rauennae
episcopus ex hac vita migraret, & ecclesia illa pastore or-
barctur. Conueniunt igitur frequentes episcopi & ex
propinquis & remotis locis, vt tantæ ciuitati pontificem solito more præficerent atque
consecrarent. Illis verò congregatis, Seuerus domi laborans, vxori suæ dicit; Vadam
necyus, & videbo quis sit futurus antistes noster. Cui vxor; Sede hic, inquit, & tuum ne-
gocium age. Nam si velis vacare ocio, non erit id in rem nostram. Siue verò tu illic ad-
sis,

Ducit vxorem, & est textor.

sis, siue domi resideas, te pontificem non creabunt. Ille porrò, Liceat mihi, ait, cum bona pace tua illuc ire. Respondit coniunx; Fac vt lubet; nam sine dubio simulatque eò fueris ingressus; episcopus ordinaberis. Dixit hoc illa falsè & irridiculè; sed vir Dei illicò abijt, & veniens in ecclesiam, vbi erat populus cum sacerdotibus congregatus, quòd esset vili & deformi opertus habitu, post templi ostium latitabar. Precibus verò pro more absolutis; ecce columba niue candidior è cælo descendens; eius capiti insidet. Id ille conspicatus, columbam à se abigit; at illa per aëra circunvolitans, tertio redijt super caput eius; tanquam in columba diceret Spiritus sanctus; Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum & contritum spiritu; & trementem sermones meos; Ea autem res stuporem attulit omnibus, qui ibi tum aderant è clero & populo; & in commune laudes gratè egèrunt Deo; bonorum omnium largitori.

Columba
eius latitan-
tis capiti
insidet.
Esaï, 66.

Ordinatur
Episcopus.

Matth. 19.
I. Cor. 1.

Mox igitur productus est è suo latibulo vir sanctus, & vel inuitus raptus ad sedem pontificiam; ynctusque oleo exultationis & vnguento sacri chrismatismis, vt fieri solet ad eam dignitatem vocatis. Poterat tum dici illud ex euangelio - Apud homines hoc impossibile est; apud Deum autem omnia possibilia; & illud ex Apostolo; Ignobilia mundi & contemptibilia elegit Deus; & ea quæ non sunt, vt ea, quæ sunt, destrueret. Vbi verò illud tantum munus beatus Seuerus accepit, in illo exequendo se planè irreprehensibilem exhibuit; locumque prorsus in eo non habuit, quod vulgò iactari solet, Honores mutant mores. Quotidiana enim virtutum illi accedebant incrementa; & Spiritus sanctus, quo auctore id erat officij adeptus; apostolicis eum operibus fecit conspiciendum.

Patitur ec-
stasim.

Geminianus
Episcopus
Mutinens.

Quodam die cum sacra Missarum solennia eo more, quo solent pontifices, celebraret, ea hora, qua lectio ex Apostoli epistolis erat recitanda, extra sese vir sanctus raptus; & altari assistens; somno suauiter correptus videbatur. Sed cum iam longior mora intercederet, ministri altaris eum existimantes de improviso obdormiuisse, celeriter accurrunt; sacrasque concutientes vestes, eum excitant. Quid habes, inquirunt, pater? Tam multus te populus expectat; & tu sopore deprimeris? Ille subito ad se reuersus; veluti sub stomachans non nihil, ait ad eos: Quid facitis, fratres? cur me interturbare voluistis? Ego etsi vobiscum hic corpore fui; at spiritu alibi versabar. Tum verò illi multa instantia ab eo percontati sunt; vbinam interea fuisset. Quibus ille respondit; Ignoscat vobis Deus, filioli; quòd me ad eò attonitum reddidistis. Ego eram in sancta Mutinensi ecclesia, & animam coepiscopi mei Geminiani Domino commendabam; mansi; illic, donèc humatum esset corpus illius. His auditis; Raennates clam mittunt celeres nuncios ad Mutinenses, quo in statu sint res Geminiani, exploraturos. Qui vbi Mutinam venèrunt, ante omnia percontantur de salute episcopi; discuntque; è ciuibus, ante aliquot dies illo se egregio pastore & Pontifice suo esse destitutos; addebant verò ciues; Certè Dominus Seuerus archiepiscopus vester, immò & noster, illo decedente, præsens hic adfuit, eiusque animam Deo ritu pontificio commendauit; nec abcessit; donèc eius corpus esset sepulturæ datum. Deindè verò ab oculis nostris repente ablatum est. His auditis, celerrimè nuncij Raennam repetunt, & ciuibus suis omnia explicant; de præhensumque; est ex diligenti collatione, eo tempore mentis stuporem sanctum Seuerum pertulisse; quo S. Geminianus migravit ad Dominum.

Vxor mors
tua cedit fi-
lia in sarco-
phago.

Filia beatissimi viri in etate iuuenili mortua est. Iam antè è viuis eius mater excesserat; volebantque eam in eius monumento reponere. Vt autem viderunt angustiorem esse loculum, quam qui vtriusque corpusculum capere posset; in cæsti aiunt ad Seuerum episcopum; Quid pater sancte facturi sumus? Vidèsnè sarcophagi angustiam? Tum verò sanctus pontifex ad vxoris quondam suæ extinctum corpusculum conuersus; Quid mihi, inquit, molesta es mulier? Cur non das locum filix tuæ? Accipe, quod quòdam vtero gessisti; & noli esse tenax nimium locelli tui. Ad has beati viri voces tanta celeritate corpusculum illud in partem aliam secessit; vt vitali præditum spiritu, citius mouere se non potuerit; longumque filix spatium concessit.

Veniendum nunc est ad obitum sancti viri; & quemadmodum ex his seculi erumnis subtraçtus; ad illam supernæ patriæ beatitudinem commigrarit. Erat iam prouectæ ætatis multa canitie venerabilis; diemque obitus sui ex diuina reuelatione longè antè cognouerat. Itaque die quodam sanctissimum Missæ sacrificium offerens, transitum suum ex hoc mundo ad patriam cælestem, saluberrima sacramentorum cælestium perceptio-

ceptione communiuit; conuocatoque ad se totius vrbs clero & vtriusque sexus populo, iuxta Ecclesie morem, de integritate catholice fidei, de fraternâ charitate & dulcissima animorum consensione seruanda & colenda; pro data ipsi diuinitus sapientia, prolixum habuit ad eos sermonem. Eo absoluto, simpertitaque illis pace & benedictione, stola pontificali indutus; populi que moerentis frequentia vndique vallatus; suum sibi iubet aperiri sepulcrum. Quod cum illi fecissent, viuus in illud ingreditur; mira que autoritate inter coniugem & filiam medium se collocans, clara voce & vultu viuido vale vltimum dicit filijs suis, feliciter iam in Domino obdormiturus; marmor que imponi monumento iubet; sic que post fusas aliquandiu preces, sanctam animam suo reddit creatori, plenus & dierum & meritorum. Incidit eius obitus in ipsas Februarij Calendas.

Viuus ingreditur sepulcrum, & decedit.

In signum autem eximie sanctitatis, ad tumulum eius innumera, humanumque modum excedentia diuinitus eduntur miracula; e quibus vnum adscribemus, quod huius historiae author sua veritate factum asseuerat. Mulier quaedam Rauennas siliolum habuit quotidiana febre immodice diuexata; cui vt celerior posset reformari salus; & dolores illi acres remitti; mater illi offerre decreuit Deo ad sepulcrum beatissimi Seueri. Cum igitur eo peruenisset vna cum filio & amicis, prostrauerunt se humiliter Deo sanctoque Seuero, attentius pro paruuli sanitate orantes; idque ad eum, vt spe bona incitatis; in templo in precibus pernoctare statuerent. Interim vero praenimia defatigatione omnes somno correpti, pueri illius voce lachrymabili rursus excitantur. Ecce autem dum circumspiciunt, vident lampades prius extinctas luculenter ardere; eo que miraculo obstupefacti; gratias agunt Deo, & sancto eius confessori Seuero. Porro mater ex puero sciscitatur, quid ipsi accidisset. Tum ille coram omnibus dixit; Vidi ex hoc sepulcro progredientem senem quendam pontificali habitu indutum; niueis capillis decorum; vultu angelico admirabilem. Is vero me tetigit, & vehementer expaui; simul que morbus omnis confestim euauit. Quo tempore vir sanctus claruerit, author historiae dubium relinquit; sed Volaterranus Commentariorum Urbanorum Lib. 19. testis est eum sub Iouiniano principe; item que sanctum Geminianum Mutinensem episcopum, cuius est supra mentio habita, floruisse.

Puer curatur a febre.

PARS HISTORICA SERMONIS BEATI

PETRI DAMIANI DE SANCTO

Seuero episcopo.

V distis, fratres charissimi, ex beati Seueri, dum legeretur, historia, qualiter illum Deus de lanificij ergo dicio sustulit; quam mirabiliter illum non solum preter opinionem omnium ciuium, sed etiam sui, ad arcem Pontificatus elegit. Audistis, pauperculum hominem a Deo mundi diuitibus anteferri. Audistis, abiectum & humilem super potentatus nobilium cum gloria sublimari. Audistis Spiritum sanctum sapientes seculi contemptentem, simplicem hominem eligentem, ornatos vestibus trasuolantem; in pannosum & squalidum, quasi in amicum familiarem, & olim sibi notissimum, descendentem.

Alia Dei atque hominum iudicia.

Libet autem, dilectissimi, ad illud pulchrum spectaculum totos interiorum luminum radios diligenter expandere; & omnipotens Deus quam diu erso modo ab hominibus iudicet; in quantum mihi possibile est, studiosè pensare. Conueniunt vniuersi ciues ad oratorium; descendit Spiritus sanctus in columbae specie super populum congregatum. Multa inferius corda; vnus desuper inspector. Praestolantur isti, magnum aliquem ex diuitibus eligi; considerat ille, quis ex omnibus maximè valeat diues virtutibus inueniri. Isti apud se praeferrunt eruditam linguam, luculentum sermonem; ille autem animum simplicem & cordis humilis puritatem. Hinc populus visu plebeios praeterit, ad primates vero, quis eorum maximè eligatur, attendit; inde autem excelsus Dominus humilia respicit; & alta à longè cognoscit. Hinc multi sibi metipsis illud sacrae dignitatis culmen exoptant; & garrulo silentio intra conscientiam clamant; O si columbaveniat super me, si Deus eligat me. Putas ego ero electus? Putas mihi dabitur Episcopatus? Inde autem ille scrutatur renes & corda, qui sinxit singulatim corda eorum; qui

Psal. 137.

Psal. 7. 32.

Yyy 4 intel.

intelligit omnia opera eorum. Et quidem aderant ibi multi, utpotè in egregia ciuitate, alij quidem frementium equorum glomeratis gressibus incedere soliti, alij claris natalium titulis insigniti; alij preciosarum vestium nitore cõspicui; alij crebris obsequentium militum cuneis constipati; alij omnibus his mundi muneribus multipliciter præditi; alij alijs rebus pro sua possibilitate dotati. Sed omnipotès Deus, qui corda hominum subtiliter intendebat, quod olim per Prophetam dixerat, sine aliquo vocis strepitu iterum repetebat. Super quem requiescet Spiritus meus, nisi super humilem, & quietum,

Esa. 66.

& trementem sermones meos? Videbat populus in aperto loco columbam calitùs expectantem. Adspiciebat illa Seuerum pauperculum, post ianuam latitantem. Qui enim se hominibus abscondebat; diuinæ maiestatis intuitum declinare non poterat. Quid est hoc, beate Seuer, tam pauper, tam diues, tam humilis, tam sublimis, tam pannosus, tam gloriosus, apud iudicia humana deiectus; ex diuina prouidentia inuisibiliter subli-

Latere nititur S. Seuerus, sed non potest.

matas? Cur te abscondere niteris; qui ad hoc prouideris, ut ad virtutis exemplum omnium oculis proponaris? Cur vultus hominum erubescis; qui diuinæ maiestatis conspectu præ omnibus placuisti? Videlicet idcirco absconderis, ut videas, & non videaris; videas scilicet columbam pro admiratione; non videaris autem pro vestium foeditate. Agè iam manifestare in publicum; procede ad medium; & Christianæ familiæ suscipe villicatum. Exeat margarita de sterquilinio; ut in summi regis fulgeat ornamento. Non lateat ulterius lucerna sub modio; sed super candelabrum posita, omnes qui in domo sunt, splendoris sui luce perfundat. Pasce igitur Dominicum gregem; & super ouile Christi curam exhibe pastorem. Tibi Christus ecclesiam suam committere iam decreuit; quam inestimabili sui sanguinis precio comparauit. Suscipe egregiæ administrationis officium; ut de commissi talenti fœnore auctum referas lucrum. Nec expauescas ignorantiam literarum; non dubites de incompertorum enormitate sermonum; quia ille, qui promouet te, sine legendi labore instruet te; qui tibi doctrinam committit officium; docendi etiam suggeret incrementum. Summum quippe est verbum; quod tibi seminandi verbi exhibet ministerium. Hoc Verbum tibi, tuisque similibus per semetipsum dicit: Cùm steteritis ante reges, &c. Et iterum: Non vos estis qui loquimini; sed Spiritus Patris vestri; qui loquitur in vobis.

Matt. 5.

Idem. Quid plura? Tandem venit columba; & mirantibus cunctis, dilectum sibi caput inuisit. Et certè iam olim in eius pectore inuisibiliter erat; in cuius nunc verticem corporaliter descendebat. Sed quid iam fugitiuus Dei faceret? Quò se verteret? Quod sibi latibulum tutius inueniret? A conspectu omnium fugit; valuas opposuit; ad videndum sibi solas postium rimulas dereliquit. Sed qui humanos adspetus auertere potuit; columbini acumen intuitus non euasit. Videt se deprehensum; conqueritur intra se; nil sibi profuisse confugium. Veruntamen adhuc suspicatur deceptam errare columbam; nec posse in tanta hominum multitudine certam eligendi notare personam. Tertio igitur ad se volitantem agitatibus manibus repulit; & sic in nomine sanctissimæ Trinitatis benedictionem suæ consecrationis accepit.

Matt. 10.

Ibidem.

Columba in sidet capiti eius.

O nouum & inauditum promotionis ordinem. O admirabilem egregij Pontificis dignitatem. Nam quid aliud fuit, in caput beatissimi viri columbam tertia vice descendere; nisi patenter illum in Patris, & Filij, & Spiritus sancti nomine consecrare? Et quid aliud fuit, eandem columbam à se exturbando, manibus tangere; nisi ex Ecclesiasticæ institutionis ordine, in ipsis manibus oleum sanctæ vñctionis accipere? Nam quòd columba in sanctissimi viri caput illapsa descendit; officium manûs impositionis impleuit. Quòd autem sacris se manibus tangi permisit; ipsas manus sancti Spiritus vñctione signauit.

Oleum sanctæ vñctionis ritu Ecclesiastico, quolinianus tur manus.

Suscepto igitur Pontificatus officio; beatus ille Seuerus, non magis ex ordine Ecclesiasticæ dignitatis ascendit, quàm in arcem quoque summæ sanctitatis excreuit.

SANCTI

SANCTI MARTYRIS TRYPHONIS VITA,

Authore Simeone Metaphraſte.

V M Dominus & Deus & Seruator noſter Ieſus Chriſtus, 1. FEBRUAR. poſtquam Deus & homo ad homines adueniſſet, & tertio die à mortuis ſurrexiſſet, & ad patrē cum gloria eſſet aſſumptus, in diſcipulos effudit ſpiritum ſanctum, & eos diuina Acto, 2. cognitione impleuit & virtute, ex eius plenitudine accepit vniuerſa terra, & omnes homines fuerunt participes doni, quod ex eo emanabat: & liberati quidem ſunt à tenebris ignorantiae & cultus ſimulacrorum: verae autem luci Dei Mundus ad Deum conuerſitur per Apoſtolos, cognitionis euasere familiares. Nam cum non ſecus ac diuina & luce micantia fulgura, per omnes fines percurrētes, & non paruum adherentes illuminationem, egreſſi eſſent

Apoſtoli, eorum qui videbāt, illuſtratos oculos, ne momento quidem temporis ſiuerunt ſedere in tenebris. Alius autem aliam orbis partem ſortiti, cum omnem gentem, regionem & ciuitatem ſibi diſtribuiffent, eis iniecerunt veram ſcintillam veritatis. Quae paulatim per eos, qui apti erant, accenſa, in claram & ſublimem euasit faciem.

Hoc principium cum accepiffet fides, ad tantum proceſſit ſplendorem, vt conſumptis profundis tenebris ignorantiae, in diuinæ lucis ſtatum omnia tranſmutauerit. Huius poſt Apoſtolos cauſae & authores fuere diuini martyres: qui cum veluti ſemen lucis ab eis accepiffent, deinde tanquam violentis ventis traditi tentatoribus, id non ſolum non Martyres orbem totū illuſtrant. extinxerunt illatis iniurijs, ſed etiam varijs tormentis effecti clariores, ipſi quidem tanquam lucida ſidera, de cetero ſunt collocati in celi firmamento, quod percipitur intelligentia. Illinc autem clariffimè refulgentes, terrae vniuerſe lucem præbent. Ex his vnus eſt etiam beatus Tryphon, qui à diuinis & in quas non cadit interitus, delicijs nomen ſortitus, frugiferum germen horti deliciarum. Qui è Phrygia quidem primùm fuit Tryphonis patria. editus, vico verò Campſade, qui eſt vicinus ciuitati Apameæ. A pijs autem parentibus ortus magis pius filius, ab ineunte ætate viſus eſt Deo adedè eſſe gratus, vt iudicatus ſit idoneus ad miniſtrandas operationes ſpiritus. Quamobrem varij quidem morbi fugiebant Claret miraculis, à corporibus: demoniorum verò vniuerſa hominibus infeſta natura, ſolo nomine Tryphonis flagellata, vel potiùs vſta virtute eius, qui in eo erat, ſpiritus, fugabatur quidem ab hominibus, abigebatur autem in intima deſerti penetralia. Atque omnia quidem recensere miracula, quae ab eo facta ſunt, non eſt præſentis temporis. Cum vnus autem in præſentia fecero mentionem, per quod gratiae, quae in eo erat, virtus poſſit eſſe euidentis, ad martyrium præclari athletæ me conferam.

Anno 225. poſt Auguſti mortem, Gordianus accipit ſceptra Romani imperij, vir quidem gentilis religione, ſed Chriſtianis non adedè gratus. Non enim is, ſicut reliqui, mouit perſecutionem aduerſus Chriſtianos. Ei naſcitur vnica filia, corporis quidem ſpecie & pulchritudine inſignis, ingenio autem & intelligentia foeminas, quae erant ſuo tempore, ſuperans: neque vlli cedebat in doctrina literarum. Quocirca magnoperè contendebant parentes, vt eam integram & illęſam conſeruarent. Primos verò ciuitatis, qui eam ambiebant, magna vrebant æmulatio: ipſa autem in munitis locis clauſa, diligenter & tutò cuſtodiebatur. Vt verò à ciuitate Romanorū ſanctus cognofceretur Tryphon, vel potiùs vt Chriſtus in eo laudaretur, repente execrandum demonium dictam Cęſa Filia Gordiani Auguſti arripitur à dæmone. filiam inuadens, eam impudenter vexabat, affiduè diſcerpebat, in aquam & ignem proieciebat, & omni ratione eius vitæ inſidiabatur. Atque dubitabant quidem omnes ſapientes, hærebantque & manebant planè attoniti medici, videntes affectionem eſſe miſerabilem, non valentes autem ei omninò opem ferre. Animo verò anxius erat pater, affectioni nuſquam vllum inueniens auxilium: triſtis erat, egrè ferebat, tabeſcebat, donè ipſe malus ſpiritus, maiori ſcilicet poteſtate coactus, ſuum inuocabat expulſorem: ſuum quidem percufforem, puellæ autem, quae ab eo vexabatur, appellabat curatorem. Niſi, inquit, acceſſerit Tryphon, puellam non ceſſabo terrere: ab ea non recedam, niſi videro adueniſſe Tryphonem.

Protinùs ergò iuſſis excuntibus Imperatorijs, miſſiſque frequentibus literis, vniuerſo autem orbe terrarū ferè percuſſo ad inquirendum Tryphonem: & multis quidem mul-

multis è locis emissis ad eos euocados, qui hoc appellarentur nomine, nihil autem valentibus efficere, peruenit etiam ad partes Phrygiæ hæc inquisitio. Significatur deinde is, qui queritur, agere in vico Campsæ: inuenitur propter paludem lacus, qui est situs prope eum locum, anserum curam gerens. Confessus autem is, qui querebatur, se esse Tryphonem, statim quidem transmittitur per eos, qui ipsum inuenerunt, ad Præfectos Pompeianū & Potestatum. Ipsi verò cum eum equis publicis protinus imposuissent, Romam transmiserunt ad Imperatorem. Atque ille quidem iter recta confecit: agebat autem tunc ferè ætatis annū decimumseptimum. Malignus verò spiritus cum eius sensisset aduentum, tunc grauius vexabat, & per puellam efferuescebat: & sepe ciulans clamabat se non posse amplius eius corpore vti habitaculo: propè enim adesse, qui potenti manu eum expellat. Adhuc enim, inquit, tres dies, & accedit Tryphon, qui in nos accipit potestatem. Cum sic multum clamasset, & eam discerpisset, exiit.

Tertio verò die ab excessu demonis, Romam quidem venit sanctus, adducitur autem repente ad Gordianum. Quem cum lubenter excepisset, agnouit eum esse, qui Gordianam suam filiam curauerat, ex aduentu coniciens præfixum terminum trium dierum. Vt res verò esset certior & euidentior, rogabat vt demonem oculis videndum produceret, & eum interrogaret. Sex itaque dies ieiunio & intensis ad Dominum nostrum Iesum Christum vir sanctus vacans precibus, illucescente septimo, iam desuper maiorem & validiorem aduersus demones consequitur potestatem. Nam cum nox quidem procul abesset, sol autem suis radijs in terra subrideret, aderat quidem Imperator, aderant omnes satellites & qui eius parebant imperio, ab eo petentes, vt viderent aliquid admirabile. Diuinus autem Tryphon cum esset plenus diuino spiritu, in ipso verò immundum quoque illum spiritum intueretur intelligentia: Tibi dico, inquit, in nomine Iesu Christi, appare ijs, qui adsunt, & eis ostende tuam turpitudinem & imbecillitatem. Simulatque autem hoc dixisset, ecce tanquam canis ad spectu deformis, niger colore, oculos habens tanquam igne emittentes, & caput humi defixum, coram omnibus apparuit.

Cui, qui precatus fuerat, Dei seruus Dic, inquit, execrande, quis te misit? Quis permisit, vt hanc inuaderes adolescentulam? & quomodo cum sis talis, nempe tenebrosus & imbecillus, & plenus omni probro & dedecore, aded audes contemptui habere & vexare, quod factum est ad Dei imaginem? Dæmon autem respondens, Mittor, inquit, à meo patre. Dicebat verò esse sibi patrem, authorem & causam malorum, qui etiam appellatur satan, & ab eo iussum esse hanc puellam torquere. Et quænam est ei potestas, rursus dicit Tryphon: malitiæ, inquam, principi aduersus figmentum, quod constituit omnipotens bonitas & munijt sancto spiritu? Ille autem canis, etiamsi nollet, diuina tamen quadam operatione vera respondit omnibus audientibus: Nos nullam habemus potestatem in eos, qui sunt pij in Deum omnipotentem, & in eius Christum, pro quo Petrus & Paulus hinc præclarum suscepere martyrium. Eos verò reuerentes fugeremus, nisi nobis esset permillum alicui extrinsecus leuem aliquam adferre tentationem. In

eos autem omninò vires nobis vigent, & in eos tyrannidem obtinemus, qui suo animi proposito sectantur opera, quæ sunt nobis grata. Maxime verò grata nobis opera sunt, cultus simulacrorum, blasphemia, adulterium, veneficium, inuidia, cædes, superbia. Per hæc enim & quæ ea consequuntur, homines sua sponte nobis effecti familiares, suis factis tanquam laqueis implicantur: & ab eius quidem, qui ipsos fecit, alienantur bonitate: illaqueantur autè nostris maleficijs. Cum hæc ab eo dicerentur, Imperator & omnes qui aderant, his auditis, repleti sunt horrore & admiratione. Et multi quidem ex infidelibus, Christo statim crediderunt: fideles autem stabiliti & testimonio inimici magis confirmati, regi gloriæ laudem emiserunt & gloriam. Increpatus verò ille immundus & sceleratus dæmon, protinus euanuit ex oculis.

Cæsar autè hoc beneficio affectus, & valde ea admiratus, cum plurimis donis & honoribus beatum Tryphonem esset profecutus, cura suorum Præfectorum eum suis restituit. Atque quæcunque quidem ex his ad eum redierunt, in via distribuit pauperibus: ipse verò cum domū venisset, consueta fidei sequens opera, & vacans beneficio afficientis ijs, qui laborabant, erectam solum habebat mentem ad brauium supernæ vocationis. Cum autem deceisset Gordianus, Philippusque execrandus & impius ei successisset in imperio, & ipse quoque citò fuisset interfectus in bello aduersus Troglodytas, Decius

for. * Prætextatum.

Nota statè.

Ieiunio & precibus obtinet maiorem aduersus demones potestatem.

Dæmon apparet.

In quos obtinat vires satan.

Decius post eum renunciatur, vir crudelis & animo impudens, & feruens quidem furore circa simulacra: rabie autem intolerabili ab inhabitare in ipso demone motus aduersus eos, qui nolebant eis sacrificare. Fuit verò hoc graue bellum aduersus Christianos. Non enim parabantur arma aduersus alienigenas, non tela & lanceæ, non rhomphæa & gladius vibrabantur aduersus eos, qui faciebant iniuriã: sed rotæ & catapultæ, vnguesq; ferrei & pestines, & omne genus suppliciorum comparabatur aduersus innocentes. Vnum autem in eos crimen intendebatur, nempe in Deum sanctitas. Cùm ergò illic multa erumperet confusio, dicebat se videre, veluti quodam, quod intelligentia percipitur, ventilabro purgari arcam Domini. Quicumque enim leuitate mentis & stramineis cogitationibus, verbum fidei videbatur suscepisse, ij perindè ac vi ventorum ventiliati tentationibus, reseruabantur igni, qui non extinguitur. Qui autem recta sententia & animo stabili adhærebant veritati, ij iniurijs & afflictionibus inflammati, cùm suæ fidei probationem Deo & hominibus ostendissent, in horrea cælestia, tanquàm purum frumentum, recondebantur.

Deciana p.
secutio.

Crimē Chri-
stianorum.

Cùm hæc sic fierent, & vehementer vrgeret persecutio, defertur Tryphon ad Præfectum Orientis, Aquilinus autem tunc gerebat Præfecti magistratum. Ad eum ergò defertur, quòd vir quidam Apameensis, genere non ignobilis, doctrina excultus, arte medicus, Augustos valdè despicit: & magnos quidem deos subsannat, Christum autem solum Deum annunciat, & ea ratione fieri, vt multi decipiantur à verborum eius magnificentia. Statim ergò emisit literas & edicta cum minis vehementibus ad loci illius magistratus, vt eum, qui quærebatur, maxima celeritate ad eum adduceret. Fieri verò non poterat, vt præclara fidei lucerna in sordido loco lucens lateret. Cùm ergò audiisset se queri à persecutoribus, non recedit in solitudines, non densos & incultos obit montes: sed cùm precibus & orationibus se in Christo munisset, alacri animo accedit ad eos, qui querebant, & ad Aquilinum cum magno gaudio & prompto animi studio, qui tunc agebat Niceæ, statim mittitur per milites cohortis. Cùm ergò ei statim excelsum erectum fuisset tribunal, honesteq; & decorè eum circumsteterent satellites, dixit Pompeianus seriniarius maximi ordinis: Qui Apamea à Frontone legato ad vestram missus est magnificentiam, adest ad purissimū tribunal vestrae potestatis. Aquilinus Præfectus dixit: Qui adest, primū dicat nomen, patriam, fortunam, deindè religionem. Dixit S. Tryphon: Mihi nomen est Tryphon: Patria, vicus Campsades, vicinus ciuitati Apameæ. Fortuna autem apud nos nec est, nec dicitur, qui Dei providentia, serieque & ordine ineffabili sapientiæ omnia fieri credimus: non autem à fortuito, & qui fit præter rationem, concursu astrorū & à casu statuimus pendere ortum hominis. Sum verò liber moribus & vitæ educatione, vni soli Christo seruens. Christus enim est mihi religio, Christus mihi gloria, & corona gloriationis.

Tryphonis
nomen des-
fertur.

Sistitur co-
ram pfecto.

Præclara ei-
us confessio.

Dixit Præfectus: Existimo te in hodiernum vsque diem nondum cognouisse iussum Augusti, qui iussit quenuis hominem, qui hoc nomine se iactat, & ad deos colendos est durus, tradi morti violentæ. & te remoue à tali deceptione, nè igni tradaris. Dixit sanctus Tryphon: Vtinam mihi liceat & igne & omnibus tormentis consumi pro nomine Iesu Christi Domini mei & Dei. Dixit Præfectus: O Tryphon, suadeo vt dijs sacrifices. Video enim præter ætatem corporis, te quoquè perfectum sensum animi ostendere, nec per deos volo te malè mori. Dixit sanctus Tryphon: Perfectum habebō sensum, si Deo meo perfectam obtulero confessionē, & pulchrum depositum, nempe in ipsum fidem, eam non negando conseruans, me ab omni reprehensione vacuum & integrum sacrificium obtulero Christo, qui fuit pro me sacrificatus. Dixit Præfectus: Igni tradam tuum corpus, & acerbissimis supplicijs consumā tuam animam. Dixit sanctus Tryphon: Mihi minaris ignem, qui extinguitur, & simul deletur cum ea quæ accendit materia, cuius finis est cinis. Ego autem eum, qui non potest extingui, & est æternus, contrā minor impijs. Recede, inquā, à rebus vanis, & cognosce eum, qui est verè Deus: nè, si fortè illius ignis feceris periculum, te malorum pœniteat. Hæc cùm audisset Aquilinus, & ira fuisset percitus, iubet eum suspensum cædi.

Contemnit
supplicia
omnia.

Cùm primū ergò prolata fuisset sententia, beatus Tryphon cū vestem exuisset, & venerandum illud & pulchrum corpus prompto & alacri animo tradidisset licitoribus, in ligno suspenditur, & manibus ponè circumactis vincitur. Cùm ipse autem tribus horis cederetur, & animum quidem firmum & stabilem & inuulnerabilem Christo

Tribus ho-
ris caditur.
sto

sto ostenderet, silentio verò plagas tanquam alio patiente sustineret, dicit Præfectus Aquilinus: Pœniteat te, ô Tryphon, huius importunæ amentia, & profitere te dijs esse sacrificaturum. Nemo enim resistit edicto Imperatoris, qui non acerbè & violenter ex hac vita excesserit. Dixit sanctus Tryphon: Ego quoquè tibi dico: Nemo qui regem cælestem Christum negavit, vitam æternam consequetur: sed transmittitur ad ignè æternum, & qui non potest extingui. Dixit Præfectus: Rex cælestis non est alius nisi magnus Iupiter, Saturni & Rheæ filius. Is est pater hominumque deùmque: cui qui non paruerint, minimè possunt viuere. Cui tu quoquè debes parere, vt dignus cæsearis vita iucundissima. Dixit sanctus Tryphon: Similes fiant Ioui deo tuo, qui cum pro deo colunt, & omnes qui confidunt in eo. Quem dicunt quidem primùm fuisse præstigiatores hominem & sceleratum ac perniciosum, patremque cuiusuis nefariæ actionis & impietatis. Post eius autem decessum, aureas & argenteas statuas ei erigentes, qui fecerunt similia opera dedecoris, deum pronuciârunt, suæ libidinis & intemperantiæ afferentes exultationem, quòd is in deos sit relatus. Idem modus cernitur etiam in alijs, qui falsò vocantur dii. Sic vos falsam multis retrò seculis datam sequentes traditionem, inanità materiæ & surdæ cultum impiè tribuitis, Deû viuum negligentes, qui cælum firmavit, terram super aquas stabilijt, aërem effudit: & cum rebus omnibus creatis formam dedisset, hominem dominum in ipsis postea formatum cõstituit. Cuius decepti à maligno serpente, & innumerabilibus tracti erroribus & exitijs, Deus Verbum miserus, homo fieri voluit, & nobis simili forma suscepta, in ea in crucem actus & sepultus, cum tertio die resurrexisset, & in cælis esset assumptus, sedet ad dexteram maiestatis in excelsis, donec quæcunque res est creata, eum agnoscat: & sic è cælis cum diuina virtute & gloria apparens, reddet vniciuique conuenienter suis actionibus. Hic est Deus deorum, rex regum, & iudex viuorum & mortuorum. Qui autem à vobis dii existimantur, sunt æterni ignis fomites cum ijs, qui ipsos colunt.

Gene. 1.
Gene. 3.

Hec cum diceret beatus Tryphon, Aquilinus summo furore percitus, eum quidem iubet de ligno deponi, se autem sequi vincitum, exeuntem ad venationem. Licebat ergò videre acerbissimum tormentum infligi martyri. Nam plantæ pedum eius dirumpabantur, quæ non solum nudæ obijciebantur frigori hyemis intolerabili, sed etiam conculebantur equorum pedibus: carnes autem ei dilaceratæ, per terram dispergebantur. Martyr verò semper ad Dominum intuens, dum in eo foueretur & recreatur, non ægrè ferebat dolorè, psallens: Perfice Domine gressus meos in semitis tuis, vt nõ commoueantur gressus mei. Et rursus: Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, & non dominetur mei omnis iniquitas: & quæ deinceps sequuntur. Præter hæc emittebat etiam voces primi martyris, dicens: Domine, nõ statuas eis hoc peccatum. Cum à venatione autem serò redijissent, dicit Aquilinus accersito martyre: Nuncne tadem, ô miser, tibi persuasisti sapièti vt ratiocinatione & dijs sacrificare, an adhuc pristina teneris insania? Dicit sanctus Tryphon: Cum rationis expertis insaniæ & imprudentiæ sis ipse plenus, à diaboli offusa tibi temulentia nõ potes respiscere, & adorare creatorem vniuersorum. Ego autem sapienti vt ratiocinatione, non recedens ab ea, quæ dat salutem, veritate. Dicit Aquilinus Præfectus: Nunc redeat in carcerem, & reseruetur ad alteram examinationem. Fortè cum fuerit solus, se admonebit, vt desistat ab hac mala persuasione. Cum sic dixisset, ad finitimas regiones est profectus.

Acerbissimū S. Tryphonis supplicium.

Psalm. 16.
Psalm. 118.

Acto. 7.

Cum autem aliquot dies intercessissent, veniens rursus Niceam, & sedes in tribunalis, sistendum curauit sanctum Tryphonem, & dixit: Num te prolixitas temporis admonuit, vt pareas Imperatoribus & supplex procidas dijs seruatoribus? Cui dixit sanctus martyr: Deus meus & Dominus Iesus Christus, cui pura mente seruiò, admones admonuit & cõfirmavit, vt immutabilem & immobilem in eum fidem teneam. Quam obrem eum solum vt verum regem & Deum attendo: tuam autem infelicitatem & tui Imperatoris despicio arrogantiam, & eorum, quæ à vobis coluntur, auersor vanitatem. Dixit iudex: Acutis clauis eius pedes perforate, & verberatum per mediam ciuitatem exigit. Cum diu autem ageretur sanctus, & sanguis dispergeretur, & labores intenderentur, & temporis asperitas exhiberet molestiam, (erat enim vigor hyemis) inflexibilis & inuictus mansit cogitatione. Nam ante se Christum præuidens, & considerans beatitudinem, quæ sanctis est reposita, perindè ac si essent roantes imbris stillæ, sustinuit vel niuedentiora supplicia.

Noua supplicia adhibentur.

His

His autem valde obstupescit Aquilinus, Quousquē, inquit, o Tryphon, non senties tormenta? Quousquē te non tanget dolorum acerbitas? Sanctus verò Tryphon respondit: Quousquē tu nō intelliges virtutem Christi, quæ in me manet? Quousquē non defines tentare spiritum sanctum? Miser, nondum sensisti inuictam esse Christi potentiam? Tunc ira repletus impius, iubet eum circumactis vlnis verberari virgis, deinde eius lateribus adhiberi faces ignis. Cum ergo cum magna vehementia hæc ei infligerentur tormenta, diuinus quidam splendor cum repente illustrans & circumfulgens, diuinamq; & omni ex parte pulchram coronam florentem gemmis præbens, stupore quidem afficit eos, qui de ipso habebant quæstionem, (qui quidem putabant eum torqueri) cum hoc magnum & quod naturam lōgè superat, vidissent miraculum: & effecit, vt præ stupore ij in terram caderent. Christi autem martyr, à superis aduenisse expertus defensionem, impletus fiducia & exultatione, Deo confitebatur, dicens: Domine, ago tibi gratias, quòd non reliquisti me in manibus inimicorum: sed obumbrasti super caput meum in die belli, & dedisti mihi protectionem salutis, & dextera tua suscepit me. Et nunc Domine, rogo te, adsis mihi perpetuò, confirmans & defendens, & dignare me perfectè & sine vlla offensione decertare hoc pulchrum certamen confessionis, vt etiam corona iustitiæ dignus habear cum omnibus, qui tuum nomen sanctum dilexerunt: Quoniam solus glorificatus in secula, Amen.

Flagellatur
& adunatur.

Rursus autem execrandus ille iudex accersens athletam, & veluti adulari præ se ferens: Sacrifica, dicebat, o Tryphon, magno Ioui, & adora imaginem Cæsaris, & ego te dimittam maximis honoribus affectum & muneribus. Sanctus Tryphon subridēs, dixit: Si illum ipsum Augustum despexi, & à ratione aliena eius iussa respui, inanimam eius imaginem, humana arte & coloribus formatam, adorabo? Absit. De Ioue verò & alijs tuis, qui falso nomine dicuntur dij, interroga eos, qui inter vos se iactant de sapientia, qui quod ex ijs, quæ de ijs dicuntur fabulis, ijs qui sapiunt, apparet turpe, conantur effugere, Iouem quidem dicunt æthera, Iunonem autem aërem, & Cererem terram, & Neptunum quidem mare, Apollinem verò solem, & lunam Dianam nominarunt. Idem mihi videntur Mercurium quidem orationem, Martem autem iram, & Venerem cupiditatem dicere per allegoriam. Et sic vnamquanq; mundi partem, quinetiam ipsos animæ habitus simulacra constituentes, & vniuersorū quidem opificem insanè relinquentes, rem autem creatam magis quàm creatorem colentes, nō solum ipsi à recta sententia excidentes, ad animæ interitum ferimini præcipites, sed nos etiam contenditis attrahere, vt simus participes eiusdem barathri & exitij: sed prædam dolosi minimè assequimini, nec eos qui verè sperauerunt in solum Deum fortem & viuum, à recta mente abducentes, vana simulacra attèdere persuadebitis. Admiratus est, hæc verba audiēs Aquilinus: valde magna autem repletus acerbitate, cum rursus cedi, & per omnem contumeliam flagris iussit verberari: Vt, inquit, consumatur animæ eius arrogantia. Cum is verò cedere tur, & per omnem contumeliam flagris verberaretur, eadem erat ei stabilitas. Quo magis autè remittebatur robur corporis plagis intolerabilibus, eo magis cordis confirmata constantia, præclariorem ostendebat fortitudinem.

Blanditiis
tyrannus
adhibet.

Cædit fla-
gris valde
contume-
liosè.

Cum ergo vidisset Præfectus se ea aggredi, quæ fieri non poterant, sic tulit sententiam: Tryphon Apameensis, qui repugnauit iussui Imperatoris, neque dijs voluit sacrificare, post multa inflicta tormenta, capite luat poenas. Statim ergo milites cum eū eduxissent è ciuitate, adducunt in locum, in quo illud venerandum & Deo charissimum caput volebant amputare. Sanctus autem martyr stans ad Orientem, vocem suam extulit, & sic orauit: Domine Deus deorum, rex regum, sancte sanctorum, ago tibi gratias, quòd me dignum censueris, qui hoc certamen peragerem citra reprehensionem: & nunc rogo te, nè me tangat improba & insidiosa manus inimici, neque me trahat ad profundum interitūs, sed per sanctos angelos magnificæ tuæ gloriæ, in dilecta tabernacula & in desiderabilem & immaculatam tuam introducens hereditatem, suscipe in pace animam. Omnibus autem qui tui famuli meminerint, & in meam gratiam tibi sacrificia offerre voluerint, attende ex venerando tuo habitaculo, ex celo sancto tuo, copiosa & ab interitu aliena eis contrà remittens beneficia: Quoniam es solus bonus, & largitor bonorum in secula seculorum.

Capite da-
manatur.

Hæc cum orasset athleta, & Deum adorasset, antequàm feriretur gladio, tradidit animam. Qui autem Niceam cōcurrerant fratres, mundis sindonibus & varijs aromatis

Feliciter
exit è cor-
pore.

Z z z

sancti

sancti martyris venerandas ad sepeliendum componentes reliquias, volebant quidem eas recondere, vt essent custodes suæ ciuitatis: Sanctus verò apparens in somnis, iussit eas transferre in suum vicum, nempe Campsadem, quod etiã fecerunt. Sic beatus Tryphon à teneris vnguiculis Deo consecratus, cum multos quidem ad Christi fidem adduxisset, multos autem morbos hominum curasset: plurima verò post hæc tormentorum & suppliciorum genera pro veritate pertulisset, redimitus fuit corona incorruptionis: Ad gloriam patris & filij & spiritus sancti, Nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

AMPHILOCHII EPISCOPI ICONII HOMILIA
IN PURIFICATIONEM DEI GENITRICIS MARIAE,
in Annam Prophetissam, & Simeonem.

2. FEBRUAR.
Vide Vir-
ginitatis
commen-
dationem
egregiam.

Gen. 3.

Vlti quidem non vulgares, sed viri summi atque præstantes, Virginitatem admiratione magna prosequuntur: idque non immeritò faciunt, cum verè sit admirabilis, vt angelorum naturæ cognata; & eundem cursum sibi proponens, quem & naturæ illæ incorporeæ propositum habent; Ecclesiæ sanctæ lampadem gestans, vt mundum superans; vt affectus & perturbationes carnis conculcans; vt appetitum refrenans; vt cum Eua non communicans; vt à dolore ac tristitia liberata, vt castitati adherens, vt à gemitibus redempta; quippe quæ condemnationis sententiam non admittit, quæ ait: In dolore paries filios; & conuersio tua ad virum: & sub viri potestate eris. Verè igitur Virginitas ipsa est admirabilis; vt possessio quædam à seruitute libera, vt germen nunquam exarscens; sed semper virens ac florens; vt vitæ institutio insignis, vt exercitationis & vitæ laudabilis ornamentum, vt humano habitu superior, vt corporeis affectibus pura; vt denique vnâ cum sponso Christo in thalamum regni cælestis ingrediens. Virginitatis igitur multiplex gloria talis tantaque est; cui hæc & his similia conueniunt.

Vide etiã
matrimo-
nij & nu-
ptiarum
conium.

Esa. 8.

At Nuptiæ honoratæ etiam sunt, & quouis terrestri dono superiores; fecundæ arboris similitudinem præ se ferentes. Est enim coniugium ipsum tanquam planta quædam pulcherrima, ex qua Virginitas ipsa nascitur; & rationalia animataque germina producuntur. Est inquam, coniugium ipsum benedictio illa, qua mundus creuit, & generis instauratio facta est: per ipsum enim natura humana reparata fuit: quam cum Dominus suscepisset; diuinam imaginem renouauit. Tale denique coniugium est, vt vniuersum genus humanum contineat; & cum illo versetur; ita vt liberè possit dicere; Ecce ego & pueri, quos dedit mihi Deus. Cum ergò tam eximium sit coniugium; quid Virginitas erit, coniugij flos? Non enim ex alia re; quam ex coniugio Virginitas gignitur.

Luc. 2.

Hæc autem cum dicimus, inter Virginitatem & Nuptias contentiõnem aut pugnam non introducimus; sed vtriusque bona, vt par est, admiramur; quandoquidem tam coniugij, quam Virginitatis curam habet Dominus ipse; qui non alterum alteri, tanquam in trutina, opponit; sed facit, vt in vtraque parte Dei timor adsit. Nam si pietas absit & Dei timor; neque Virginitas ipsa veneranda; neque Nuptiæ sunt honoratæ. Hæc antequam Euagelicæ lectionis explanationem aggrediamur, dixisse volui; propter id, quod in lege quidem scriptum, sed gratiæ tempore confirmatũ est, ab vniuersis expectatum; sed in solo Domino completum est. Dico primogenitum fructum illum Mariæ Virginis. Audisti enim Euagelistam paulò antè dicentem; Postquam consummati sunt dies octo, vt circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Iesus; quod vocatum est ab angelo, priusquam in vtero conciperetur. Et postquam impleti sunt dies purgationis eius, tulerunt illum in Hierusalem, vt sisterent eum Domino; sicut scriptum est in lege Domini: Quia omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur.

Exod. 3.
Num. 8.

Audisti sine coniugij benedictionem? Id communiter quidem dictum est de omnibus; sed in solo Domino perfectum. Quod enim scriptura dicit; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; ad solum Dominum Iesum refertur, non ad alium.